

Četvrtak, 27. oktobar 2005.

Svedok Vlatko Vuković

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak 9.05 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs (Nice)?

TUŽILAC NAJS: Vrlo kratko o Đošanovom ratnom dnevniku. Mi smo ga dobili tek sinoć, nakon zavretka radnog vremena i bojim se da je prekasno da se napravi bilo kakav ozbiljniji rad na pregledu toga. To ćemo tek danas da uradimo. Ja sam ga tek letimično pregledao i to je sve šta sam mogao da uradim. Još uvek nisam siguran šta želim da uradim; a) da se gospodin Đošan vrati danas da mu postvim neka pitanja ili b) da zatražim da se on vrati kasnije kako bih time mogao da se pozabavim. Svakako ću to detaljnije da kažem kasnije u toku današnjeg dana. Uopšte kad je reč o dnevnicima, Pretresno veće se sigurno seća da je zahtev Tužilaštva za dostavu ratnih dnevnika Pretresno veće odbacilo zato što je bio previše uopšten. Prema tome, Pretresno veće je prihvatilo argumente lokalnih vlasti. Dakle, iako se i Đošanov i Delićev dnevnik našao na popisu naših zahteva, mi smo to morali da smanjimo i onda smo Delićev dnevnik i dalje tražili, a Đošanov smo izbacili sa popisa, jer nam je rečeno da tražimo previše. Kao što se sećate, Delićev dnevnik je došao, ali uz neke otpore i nevoljnost. Označen je za identifikaciju dok se čeka prevod. Tek je nedavno postalo jasno da je Pretresno veće to označilo kao dokazni predmet Tužilaštva. Prema tome, sada to mi moramo da prevedemo, jer dnevnik još nije preveden. Preveden je tek jedan ograničeni broj pasusa iz tog dnevnika. Đošanov dnevnik je, naravno, u potpunosti nepreveden, osim onih nekoliko pasusa koje je ovamo doneo optuženi kao uzorak u tabulatorima i koji se nalaze u njegovoj fascikli. Prema tome, ti dnevnicima ili uopšte nisu prevedeni ili najvećim delom nisu prevedeni, a takvi dnevnicima su vrlo verovatno možda jedan vredan materijal za Pretresno veće i možda bi trebalo da se pogledaju i uporede, zato što oni pokrivaju otprilike isto područje u isto vreme. Bio bih zahvalan kada

bih od optuženog mogao da saznam, kada bi Pretresno veće moglo da ga pita odakle tačno dolazi ceo Došanov dnevnik. Možda saradnici optuženog imaju taj dnevnik sve to vreme, a ovamo su doneti samo neki pasusi. To bi objasnilo onaj čudan detalj da je 26.i preveden, a 26. original nije ovde podnet. Ako je s druge strane moguće da se jedan dokument ovako osetljive prirode dostavi u roku od tek pet dana, bio bih zahvalan kad bi mi se pružio uvid u korespondenciju kojom je to postignuto, jer mi u Tužilaštvu nikad nismo uspeli da dobijemo takve dokumente uopšte, ovakve osetljivosti, u ovako kratkom vremenskom periodu. Drugim rečima, dozvolite mi da se na to vratim nešto kasnije danas, kada ću moći nešto više da kažem o dnevnicima, ali to je, dakle, opšta situacija.

SUDIJA ROBINSON: Znači svedok treba da ostane ovde dok nam vi ne saopštite vaš stav?

TUŽILAC NAJS: Da, neka ostane ovde još neko vreme tokom današnjeg dana.

SUDIJA ROBINSON: Molim sekretara da preduzme korake u vezi s tim.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, Pretresno veće bi htelo da čuje nešto više u vezi s tim odakle je došao taj dnevnik, kada ste ga dobili, kako ste ga dobili i koja je to komunikacija dovela do toga da ste taj dnevnik dobili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson (Robinson), ja ću da se raspitam u pauzi o detaljima koji vas interesuju. Što se mene lično tiče, ja sam dnevnik dobio jutros, znači pošto je dobio gospodin Najs, jer ja juče nisam ni mogao da ga dobijem. On je celovit, sve stranice su tu, ali želim da vas podsetim na ono što vi svakako znate. Prevodilačka služba uopšte ne prima ovakve dokumente da prevede. Kad im se daju, onda vraćaju i traže da se daju samo inserti koji se mogu da odaberu. I onda neko od mojih saradnika sa svedokom izabere nekoliko primera i onda su oni dati kao primeri u toku svedočenja, jer ako bismo išli tako detaljno da se ceo dnevnik prevodi i ceo dnevnik ovde razmatra, onda bi bila ogromna količina vremena potrebna da se za to potroši. To je jedini razlog. Drugih razloga nema. Ali ja koristim

priliku da vam skrenem pažnju i na svedoka koju upravo sada svedoči. To je pukovnik Vuković. U njegovim dokaznim predmetima ima nekoliko izvoda iz obimnijih dokumenata koje ja ovde imam pred sobom, takođe ih nisam čitao niti za to imam vremena. Na primer ratni dnevnik, sveska poslatih telegrama, sveska primljenih telegrama i ova najdeblja knjiga dnevnih izveštaja. Ja imam samo tu jednu kopiju i moji saradnici imaju samo tu jednu kopiju. Dakle ovo je jedina. Ako će gospodinu Najsu biti od koristi, ja mogu da vam predam, s tim da mi se vrati kad se isfotokopira, jer nemamo više ni jednu kopiju, ali iz tih svih knjiga izvađeno je samo nekoliko primera za potrebe svedočenja, jer bi bilo nemoguće proći kroz sve ovo, a ne potrošiti ogromno vreme. Prema tome, potpuno je jasno, a ovo može biti na raspolaganju za svakoga koga to interesuje. To je sve šta ja o tome imam.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ako znate, a trebalo bi da znate, pasuse kojima biste želeli da se poslužite, onda je te pasuse trebalo da iskopirate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ti pasusi su iskopirani, gospodine Robinson i oni se nalaze u vašim bajnderima. Ja samo kažem da imam ovde te kompletne knjige koje sam dobio i ako je gospodin Najs zainteresovan, on može sve da ih čita.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, da, shvatio sam. U redu, sada sam shvatio. Ukoliko gospodin Najs to želi, a vidim da želi, možete to da mu predate. Molim poslužitelja da mu to preda. Vi svakako treba da pribavite informacije koje sam tražio, dakle odakle je došao dnevnik i na početku sledeće sednice, molim vas da nas o tome obavestite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vrlo dobro, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Molim da se svedok uvede u sudnicu. Kako bismo uzeli u obzir zdravstvene probleme ovog svedoka, mi ćemo danas da radimo u sednicama od po jedan sat. Prva sednica završiće se u 10.00, zatim će sledeća da bude od 10.15 do 11.15, nakon toga od 11.30 do 12.30 i poslednja od 12.45 do 13.45. Izvolite, gospodine Miloševiću.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, pukovniče. Molim vas da otvorite ovaj bajnder na broju 18 gde smo juče stali. Kod mene je bio ...

SUDIJA BONOMI: Naša fascikla s dokaznim predmetima završava s tabulatorom broj 7.

SUDIJA ROBINSON: To je već ušlo u spis, zar ne?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Zato imate posebno u listi koja je pred vama brojeve već uvedenih dokaznih predmeta, a novi su pod tim brojevima koje je pomenuo gospodin Bonomi (Bonomy).

SUDIJA ROBINSON: Možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle kako ste vi konstatovali, pukovniče, juče, ovde se nalazi u tabulatoru, odnosno pod ovim brojem 18 uvedenih dokaza, s tim što naglašavam, gospodine Robinson, da je ovaj dokaz uveden za identifikaciju pošto je bila to izjava ovog svedoka, pa ću sada zahtevati od vas da je uvedete kao dokaz konačno, dakle šta se nalazi u ovom broju 18? To je, kao što vidimo, dejstvo jedinice u vremenu od 25. do 28., vaša izjava od 10. januara 2003. godine. Da li je to?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je to, ali da vas ne buni i da bude jasnije Pretresnom veću, primećujete da sve izjave nose podnaslov "Dejstvo jedinice u vremenu od 25. marta do 28. marta 1999. godine." Znači ovo je naziv i dato je vreme trajanja cele protivterorističke operacije, a komisija, to jest ekspertski tim je tražio da na posebnim izjavama onda razdvojimo svaki datum, pa u ovom uvodnom delu se govori, između ostalog koje sam dužnosti obavljao, kakav sam zadatak primio, sastav borbene grupe, ali pogledajte prvi, drugi, treći, četvrti pasus. On počinje: "25. marta 1999. godine", pa u zagradi "prvi dan dejstava" i onda se govori koji je zadatak i šta je radila grupa. Ja sam o tome, doduše juče pričao, mogu da ponovim. Taj dan, tog jutra, sa početkom u 1.00, borbena grupa je izvršila marš pravcem slo Žub (Zhub) - Đakovica (Gjakove) - selo Zrze (Xence). Kod silosa u selu Zrze, to je na izlazu, taj silos je na izlazu iz sela Zrze prema selu Bela Crkva (Bellacerke), tu smo sačekali da deo naše jedinice koji je učestvovao u ovoj akciji, a koji je marševao iz Prizrena (Prizren), prođe. I tu

sam dobio podatak da u selu Bela Crkva nema terorista, da nije bilo dejstava po čelnom osiguranju koje je već prošlo selo Belu Crkvu, da je uspostavljen kontakt sa jedinicom Ministarstva unutrašnjih poslova i da se oni već nalaze na istočnom obodu sela, to jest prema selu Velika Hoča (Hoce e Madhe) i selu Celinama (Celine). Kroz selo Bela Crkva jedinica je prošla u ranim jutarnjim časovima, znači već do 6.30 prilazili smo objektima na kojima se nalazi o polazni položaj, to jest linija blokade ...

SUDIJA KVON: Samo trenutak, nisam siguran da gledamo dokument o kome govori svedok. Nisam mogao da pronađem taj pasus, pasus u kome se govori o prvom danu operacija.

SVEDOK VUKOVIĆ: Pogledajte, molim vas, pod brojem 16 ...

SUDIJA KVON: Molim sudskog poslužitelja da pokaže sledeću stranu. Opet je nejasno. Čini mi se da svedok govori o tabulatoru 16, a gospodin Milošević je, čini mi se, rekao tabulator 18.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo sam na tabulatoru 18. Ja sam juče imao pomešane ove izjave, ali u tabulatoru 18 se upravo sad nalazi izjava koju je identifikovao juče pukovnik Vuković. To je ova izjava koja objašnjava i gde on kaže da u tom četvrtom pasusu, on isto 25. martu 1999. godine, prvi dan dejstava i tako dalje, potpuno je identična sa onim šta ja imam.

SUDIJA KVON: Gospodine Vukoviću, tabulator 18 počinje sa 27. martom 1999. godine, u stvari ne sećam se više da li je aprili ili mart, ali je to treći dan operacije u svakom slučaju. Imate li taj dokument?

SVEDOK VUKOVIĆ: Imam taj dokument, gospodine Kvon (Kwon), nego je očigledna zabuna u slaganju. Kod mene pod brojem 18 stoji, logično, prvi dan, ali ja mogu da govorim odmah i o trećem, ako vi tako kažete.

SUDIJA KVON: Gospodin Milošević je to čuo.

TUŽILAC NAJS: Ja oklevam da otežavam situaciju, ali imam problema u pronalaženju nekih od ovih izjava. Možda bi optuženi ili dodeljeni branilac mogao sve Vukovićeve izjave da sakupi i posle da ih poređa redosledom i to bi onda mogao da postane jedan tabulator. Na taj način više nećemo da

nailazimo na ovakav isti problem. A opet, s druge strane, možda je ovaj moj predlog nešto što samo više komplikuje problem koji je već komplikovan.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ova je situacija više nego žalosna. Ja sam mislio da je to sređeno tokom noći, ali izgleda da smo sada opet suočeni sa istom vrstom konfuzije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: I ja sam smatrao da je sređeno i, kao što vidite, svedok ima potpuno isti broj. Gospodin Tomanović je proverio kako idu brojevi i tu je bila napravljena greška, on ima isti broj koji imam ja. Ja nisam mogao da pregledam vaše bajndere da vidim da li je i tamo isti taj redosled, ali može ovaj da se stavi na grafoskop, ako želite i svedok može o njemu da govori.

SUDIJA ROBINSON: Molim da se stavi na grafoskop.

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, da li je ovo šta sada vidimo na grafoskopu dokument o kome govorite? Bojim se da nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ga ne vidim ... Da, da, evo ovo ovde što je žutom bojom označeno, markirano, to isto stoji i kod mene "25. mart 1999. godine, prvi dan dejstava. BG2 iz šireg rejona sela Žub" i tako dalje. To je taj dokument o kome govorim, to je dokument koji je pod ovim brojem 18 i već uveden, ali za identifikaciju, kad je svedočio general Delić.

SUDIJA KVON: Može li poslužitelj da pronade engleski prevod tog dokumenta? Ne. Možete li bar da vidi broj tabulatora? Ne.

TUŽILAC NAJS: Gospođe Diklić (Diklich) kaže da je to broj 300, tabulator 369.

SUDIJA KVON: A to bi trebalo da je tabulator 12 ove fascikle.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo je D300, tabulator 406. Pretpostavljam da ga vi imate elektronski.

SUDIJA KVON: D300, tabulator 369.

ADVOKAT KEJ: Time smo se juče bavili.

SUDIJA KVON: Da, jesmo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pređite onda na neki drugi dokument pa ćemo da se vratimo na ovaj i do tada će, verovatno, nadajmo se, situacija da se sredi.

SUDIJA KVON: Može li ovo da se stavi na grafoskop? Da, to je dokument koji smo juče obrađivali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, na ovom dokumentu koji smo maločas imali na grafoskopu, vi govorite o prvom danu, znači o 25.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam pukovnik po činu, molim vas da ne uvodimo zabunu. Da, govorimo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta sam ja rekao?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Čini mi se "generale". Oprostite ako sam pogrešio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, ta je greška spontana pošto bih vas ja unapredio, svakako.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Hvala vam na tome. Da, govorimo o prvom danu dejstava, već sam objasnio, ovaj četvrti pasus sam već objasnio delimično. Smatram da nema potrebe da ponavljam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema potrebe da ponovo objašnjavate ono šta ste već juče objasnili i sada delimično ponovo na to ukazali.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Samo bih skrenuo pažnju još na jednu stvar što juče nisam pomenuo, jer nije bilo takvih pitanja. Deo moje jedinice, po zadatku, bio je usmeren severoistočno preko jednog objekta Amovac ka selu Brestovac (Brestova) i Mala Hoča (Hoce e Vogel). Karakteristično, mada taj deo jedinice nije imao dejstava, jer je policija sopstvenim snagama rešavala probleme, to jest vodila borbu protiv terorista i prva ušla u selo Brestovac, ali je nađena izvesna količina municije, nađene su topografske karte, nađeni su spiskovi terorističkih grupa po imenu, po jedinicama i tako dalje i nađeni su delovi opreme. To mi je, normalno, doneto na komandno mesto i tada sam dobio izveštaj da je selo bilo odlično utvrđeno, znači da

su oko sela bili izrađeni zakloni, saobraćajnice, rovovi, kuće pripremljene za dejstvo i tako dalje. Ovde bih pomenuo, mada sam juče govorio u sklopu Celina da je bilo susreta sa civilnim stanovništvom, da je stanovništvo usmeravano uvek van prostora izvođenja borbenih dejstava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pukovniče Vukoviću, u vezi sa tim 25. martom, ovde je svedočio svedok Rahim Ljatifi (Rahim Latifi) iz Prizrena, vi niste bili u Prizrenu, ali iz ovoga što znam, bili ste u Piranama (Pirane). On je svedočio o tome kako se 25. marta 1999. godine, znači to je dan u kojem vi opisujete aktivnost svoje jedinice "Selo Pirane, opština Prizren, predalo se srpskoj vojsci i policiji, da su srpske snage zapalile kuće u selu, a da je stanovništvo pobeglo u Mamušu (Mamushe) i Srbicu (Skenderaj). Da li možete da kažete nešto o ovim tvrdnjama, on je svedočio 22. aprila 2002. godine na strani 3.631, a njegova izjava je dokazni predmet broj 107.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Selo Pirane je van pravca dejstva moje jedinice, može se videti po karti, ali sam preko radio uređaja, normalno i pratio dejstvo jedinica na tom pravcu, jer je to bila meni susedna jedinica i uticala je na izvršenje mog zadatka. Znam da je od samog jutra, znači pre 7.00, pre nego što je i počela akcija, a to sam i juče govorio iz sela Mala, Velika Kruša (Krushe e Madhe) i Pirane, otvarana je vatra na jedinice koje su se još razvijale za borbu. Znam da je iz ovog sela bilo, ovaj, velikog dejstva terorista, iz tog razloga je borbeni grupa 1 koja je dejstvovala na tom pravcu, do 12.00 se svega nekih 400 metara pomerila napred. Znači izašla je na obod sela, na severne granice sela Pirane. Što se tiče same ove tvrdnje da se celo selo predalo vojsci, ja je ne razumem, civili se ne mogu predavati. U našoj vojničkoj terminologiji predaju se jedino borci, jedino naoružana lica. Što se tiče ove tvrdnje da su otišli u selo Mamuša i Srbica, to je moguće, jer sam rekao da je u selu Mamuša bilo dosta civilnog stanovništva, pa je verovatno bilo i iz sela Pirane. U Srbicu su takođe mogli otići, ali ih je tamo mogla usmeriti samo vojska, jer je Srbica bila van linije blokade i nije bilo dejstava u tom selu ni 25. ni kasnijih dana. Šta je još karakteristično za selo Pirane? U popodnevnim časovima 26. marta 1999. godine su upravo terorističke grupe, doduše manje, pokušale da se probiju baš preko sela Pirane i preko Belog Drima (Drini i Bardhe), verovatno prema granici sa Albanijom (Albania), ali su u tome sprečene, jer je jedna naša jedinica sve vreme bila u blokadi upravo na asfaltnom putu. To je to šta mogu da kažem o tom pitanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, vi ste ovde izložili svedočenje o mnogim događajima u kojima ste neposredno učestvovali i veoma jasno izneli detalje. Vi imate jedan značajan broj dnevnih izveštaja.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam upravo pre nego što ste vi ušli ovde ponudio i kompletne ove knjige dnevnih izveštaja, ratnog dnevnika, telegrama, dolazećih, odlazećih i tako dalje ... Pogledajte, molim vas, tabulator 2. Da li se u njemu nalaze dnevni izveštaji?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, u tabulatoru 2 se nalaze i dnevni izveštaji i borbeni izveštaji, jer do početka agresije, znači do početka rata rađeni su dnevni izveštaji o radu jedinice, a po otpočinanju rata ta ista sveska i taj dokument se zove "borbeni izveštaj".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto je to prilično obiman materijal, ja ću vas zamoliti da pređemo po samo nekim od vaših dnevnih izveštaja, pa ću vas zamoliti da ih prokomentarišete. Dakle, ovo je vaš dokument?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je dokument moje jedinice, moje komande. Najčešće su, vidite, moji potpisi i mogli su biti samo moji ili mojih zamenika, u zavisnosti ko je bio na komandanom mestu u momentu slanja izveštaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite samo kratko kako se pravi ovaj dokument i recite je li ovo dokument iz vremena kada je on sastavljan, dakle iz dana u dan.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je dokument iz vremena kada je sastavljan, a on se, kao i svaki izveštaj, piše na osnovu dobijenih informacija, to jest dobijenih izveštaja od svojih potčinjenih jedinica i na osnovu podataka koji se skupe ličnim uvidom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zamoliću vas da pogledate, na primer, šta se vidi iz izveštaja na strani 9 i 24. Na stranici 9 imate ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Gledam, to je vanredni izveštaj, doduše ne vidi se datum, jer mi nije kompletno kopiran ovaj izveštaj na prethodnoj strani, ali on je vanredni izveštaj uz prethodni izveštaj tako da i nema datum, ali kaže se ovako: "U vremenu od 13.00 do 13.10, na prijavnici logorske prostorije u selu Žub došla je britanska posmatračka misija u nameri da ode na prelaz Čafa Prušit (Qafa e Prushit). Istu sam vratio i uputio na komandu

garnizona i oficira za vezu." I dalje se navodi šef ekipe, prevodilac i tako dalje. Šef ekipe je bio Patrik Brok (Patrick Brook), privremeni ataše britanske ambasade u Beogradu. Po sporazumu verifikatori su mogli da se nesmetano kreću po celoj teritoriji Kosova i Metohije, izuzev što su prilikom boravka u graničnom pojasu morali da budu u pratnji oficira za vezu. Ovo najviše iz razloga njihove lične bezbednosti. Postojala su precizna naređenja vezana za odnos prema verifikatorima. Jedno od njih je bilo da im se ne dozvoljava ulazak u granični pojas bez oficira za vezu. Kada su u pratnji oficira za vezu da ih uopšte ne zaustavljamo i ne kontrolišemo, već da nekim od načina samo se pobrinemo za njihovu bezbednost. Na stranici 24, to je dnevni izveštaj o radu za dan 3. januar i sad idu redom tačke koje su inače bile uobičajene, a vezane su za jedno naređenje koje je stiglo iz komande brigade po kojim tačkama da izveštavaju potčinjene jedinice. Pa kaže: "U tački 1 u zoni odgovornosti Drugog bataljona 549. motorizovane brigade, nisu primećeni pokreti i aktivnosti naoružanih lica". Dalje, priča se u tački 2 o vezi, u tački 3 da nije bilo povrede državne granice i incidenata, u tački 4, ponašanje civilnog stanovništva je bilo, znači, zadovoljavajuće, nije bilo incidenata i provokacija, u tački 5 su aktivnosti koje je imala jedinica za taj dan, pa su one nabrojane, u tački 6 je pozadinsko obezbeđenje i tako redom idu dopune izveštaja. Težište aktivnosti za naredni dan, predlozi pretpostavljenoj komandi. Evo ja sam za taj dan, to je januar mesec, napisao "Predlažem", to je tačka 9, "predlažem da se zbog niskih temperatura i malog broja starešina zasede upućuju samo po potrebi, to jest na osnovu otkrivenih tragova." Dalje idu u tački 10 zahtevi i pod "ostalo" je napisana dopuna. Opet se odnosi na verifikatore, ovaj put od 12.35 do 12.45, znači vrlo kratko smo ih zadržavali, samo koliko je bilo potrebno da izvršimo identifikaciju. Znači boravila je grupa članova posmatračke misije sledećeg sastava, pa se navode imena posmatrača, prevodioca i vozača. "Posmatrači su tražili da nastave putem do graničnog prelaza Čafa Prušit što im nije dozvoljeno, već su upućeni da se obrate oficiru za vezu. Na to su posmatrači prokomentarisali da je sve to deo igre". Normalno, na isti im nije odgovoreno, jer je očigledno bila provokacija. "U ruci je Paul Šiler", ako dobro čitam ovi ime, "imao kodiranu kartu teritorije SRJ stranog porekla. Pošto im nije bilo dozvoljen prolazak, članovi su se vratili u Đakovicu. Ali u 13.20", znači nepun sat posle toga, "u rejonu", to je istočno od ovoga sela za neki nepun kilometar, "na putu selo Firza (Firze) - selo Pruša patrola iz sastava BG2 zaustavila je vozilo registarski broj 33KK35", znači isto ono vozilo, iste ljude koji su pre sat vremena bilo kod mene "i rečeno im je da ne mogu ulaziti u granični pojas bez oficira za

vezu. Takođe su pokušali da pođu prema karauli Zulfaj (Zulfaj) i Čafa Prušit. Nakon konsultovanja patrola je vratila nazad članove posmatračke misije. Isti su rekli da će uložiti protest.”

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, morate da postavite pitanje. Znači da ovo nije pristup koji ja želim. Ovaj dokument nije preveden, ali zbog toga ne znači da svedok treba da čita strane i strane tog dokumenta. To nam nije od velike koristi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, da li je u svemu odnos vaše jedinice, vi govorite sada o vašoj jedinici, ne govom uopšte o nečemu šta pretpostavljate nego o nečemu šta znate, prema Verifikacionoj misiji (OSCE Kosovo Verification Mission) bio u svemu prema utvrđenom dogovoru i sporazumom potpisanim dokumentom?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U svemu je bio u duhu, znači ponašanje članova moje jedinice je bilo u potpunosti u duhu propisanih naređenja i normi ponašanja. Odmah da vam kažem da to nije ni malo lako, ali smo morali tako da postupamo. Ako dozvolite da iznesem neke primere, videćete zašto nije bilo lako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možete samo u najkraćem.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa evo, na strani 27, jer sam to sad i otvorio. Bilo je izjava, primera, znači da nisu želeli da se legitimišu. Čak su i davali izjave da su iz Britanske kraljevske avijacije (Royal Air Force of the United Kingdom). Znači vrlo nekorektno. A dešavalo se da iste članove u toku dana po nekoliko puta pronalazimo u graničnom pojasu, a znali su da bez oficira za vezu tamo ne mogu da uđu. Ima i primera gde su se najavili, gde su bili sa oficijom za vezu i da nije vršena nikakva kontrola.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da to uporedimo. Dakle kad se ponađaju nepropisno, vi im ne dozvoljavate da prođu, nepropisno znači bez oficira za vezu, kad idu sa oficijom za vezu, onda nema nikave prepreke, nikakve kontrole?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nikave apsolutno kontrole nema, jer je, uostalom, takav i sporazum bio i dobili smo precizna naređenja. Onu su doduše samo u jednom slučaju uspeli da uđu u granični pojas i tad su, evo ja sam napisao, bili sprovedeni van graničnog pojasa, u smislu da je, jer sam

igrom slučaja ja ih zatekao prilikom obilaska jedinica, znači ja bio u prvom vozilu, a oni išli zamnom.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, na koji način ponašanje verifikatora ima ikakav uticaj na tačke optužnice koje vas terete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ima celokupni kontekst uticaj, jer se iz ovih originalnih dokumenata koji se ovde nalaze vidi ne samo kakvi su propisi i pravila i naređenja, već se vidi da se vojska striktno ponašala prema tim pravilima i naređenjima. A ovi izveštaji pokrivaju celokupni period i nema nogde izuzetaka od toga da se vojska striktno ponašala prema pravilima i naređenjima. I ako se u svim tim prilikama ponašala prema pravilima i naređenjima, onda, naravno, nije iznenađujuće čuđenje pukovnika Vukovića kad kažete da je vojska radila neke stvari što piše u ovome šta govori gospodin Najs, što je nezamislivo.

SUDIJA ROBINSON: Dajte da idemo dalje. Po mom mišljenju relevantnost je marginalna.

TUŽILAC NAJS: Naš stav u vezi sa ovim dokumentima je da su oni vrlo nezadovoljavajući, teško je da se čitaju čak i ako oni koji čitaju znaju jezik. Dobili smo ih neprevedene, drugo, svedok to čak i ne čita reč po reč, već rezimira te dokumente i teško je proveriti da li taj rezime odgovara originalu. I ja se slažem sa uvažanim sudijom i prihvatam ono šta je već rečeno da ovo može da ima samo marginalnu vrednost. A kada dođemo do važnijih delova, kada počnemo da se bavimo 23. ili 30 martom, pa aprilom i ako se svedok bude bavio pitanjem Meje (Meja), onda će biti potrebno da znamo svaku reč. Ja bih želeo da znam tačno šta piše u ovim dokumentima, a mi nemamo engleski prevod. Želim da znam tačno šta je izveštavano, reč po reč. Prema tome, potpuno je neprihvatljivo da dobijamo ovakve dokumente i da optuženi nastavlja da prezentira dokaze na ovaj način.

SUDIJA ROBINSON: Ja se slažem sa stavom gospodina Najs, gospodine Miloševiću i kad dođemo do ovih pasusa koji su od kritičnog značaja, onda ćemo morati da odlučimo šta da radimo. Možda će svedok tada morati da čita svaku reč u tom izveštaju, ali videćemo. Dajte da idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, vi ste ukazali na stranicu 27. Šta se nalazi, na primer, strana 27, 30, 34 samo najkraće.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa uglavnom su to, pored redovnih aktivnosti, u tom periodu stvarno i nije bilo drugih dejstava jedinice sem obezbeđenja, dubinskog obezbeđenja državne granice. Uglavnom su to izveštaji o susretima sa Verifikacionom misijom, sa članovima te misije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo bilo kakvog incidenta sa članovima Verifikacione misije?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije, nikakvog incidenta nije bilo izuzev što su oni često, kažem, izjavljivali da će uložiti protest kod viših komandi, jer im ne dozvoljavamo ulaz u granični pojas iako su znali da na to nemaju pravo. A inače sam incident je ulazak neovlašćenih lica u granični pojas. Da vas podsetim samo da svaka država ovoga sveta ima svoj granični pojas i ima propise koji regulišu režim na granici, a on podrzumeva i jasno definiše postupak i građana i vojske i policije i svih organa koji po bilo kom osnovu obavljaju dužnost na granici, gde je propisano i ulazak i boravak i način kretanja i da ne pričam i lov i ribolov i masa tih stvari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ne bi bilo zabune, pošto ste upotrebili reč "ulazak", to ste smatrali ulazak u granični pojas, a ne ulazak preko granice.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, u svakom slučaju, ulazak naših građana, ulazak iz dubine teritorije Savezne Republike Jugoslavije u granični pojas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U granični pojas. Inače, pukovniče Vukoviću, vojska obezbeđuje granicu van graničnih prelaza?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, to je normalno. Vojska obezbeđuje državnu granicu i to granični ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tamo gde se ona ne prelazi.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno, tačno, pogranična policija obezbeđuje sam granični prelaz, to je tako zakonom regulisano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da bismo štedeli vreme preći ćemo, dakle nećemo se zadržavati na ovom nizu izveštaja koje sam imao nameru da prođem. Kada se ovi dnevni izveštaji pretvaraju u borbene izveštaje?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa danom počinjanja rata, dnevni izveštaji postaju borbeni izveštaji, to je tako propisalo "Uputstvo o radu komandi i štabova".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možemo li da pogledamo kad to počinje ovde u ovoj knjizi dnevnih izveštaja, mislim da je to stranica 126?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: 24. je otišao redovni izveštaj i oni izveštaji su išli oko 17.00, ja mislim, a agresija je počela 24. u 20.00, tako da je sam čin agresije opisan u narednom izveštaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ovde imamo na stranici 126, piše "Komanda 2/549", to je Drugi bataljon 549. motorizovane brigade, "24. mart 1999. godine."

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dajte da vidimo šta tu piše, to je samo radi primera, dakle. Prvi dan agresije, šta piše u ovom izveštaju za 24. mart.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa kaže, pod tačkom 1, čitaću detaljno da ne bih stvarao zabunu, "u zoni odgovornosti Drugog bataljona 549. motorizovane brigade nisu primećeni pokreti i aktivnosti šiptarsko-terorističkih snaga. 24. marta 1999. godine oko 20.00 iz pravca Republike Albanije izvršen je napad lovačko-bombarderskom i avijacijom NATO, kad je počela i agresija na Saveznu Republiku Jugoslaviju. Za vreme dejstava nije bilo posledica po pripadnike Drugog bataljona 549. motorizovane brigade. Preduzete su sve mere obezbeđenja i zaštite jedinica od dejstva snaga."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Od dejstva snaga NATO i šiptarsko-terorističkih snaga."

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovde kod mene izgleda da je fotokopija loša, pa nisam mogao da pročitam. U tački 3, "izvršena je oružana agresija NATO pakta uz sinhronizovano paljenje vatri na obodu granice Republike Albanije (čime su obeležili granicu Republike Albanije). Po dubini su uočeni reflektori koji su obeležavali ciljeve na planini Milanovac i dalje". Ovaj izveštaj se nastavlja i na ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kavi reflektori? Gde, ko je upalio te reflektore?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa veoma jaki, veoma jaki reflektori, mi pretpostavljamo da su ih palili, jedino su ih mogli paliti teroristi da bi na taj način obeležili položaj vojske i vojnih objekata. Mada, što se tiče vojnih objekata NATO avijacija je imala izuzetno precizne podatke koji su skupljeni još 1998. godine i 1999. godine, a među prvima i najviše su ih skupljali upravo članovi Verifikacione misije, u šta sam se i lično uverio. Zašto ovo tvrdim, mogu vam i reći, ako je potrebno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izvolite, recite.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa u mojoj kasarni "Devet Jugovića" u Đakovici su bili vrlo često, jer se tu, između ostalog i nalazio oficir za vezu sa svojom ekipom. Moja kancelarija je direktno pogođena. Takođe je pogođena kancelarija šefa oficira za vezu, tada je to bio pukovnik Kotur. Na logorskoj prostoriji u selu Žub ulazili su samo jednom na komandno mesto i to kada je vršena smena ekipe verifikatora. Bio je sa njima prisutan oficir za vezu, ako se dobro sećam, kapetan Ivanovski iz komande brigade. Moje komandno mesto u selu Žub je tri puta direktno pogađano. Isti je slučaj sa komandnim mestom borbene grupe 3 u selu Damjane (Damjan) i tako dalje. A inače zaticao sam ih puno puta kako skidaju koordinate objekata, kako crtaju putnu mrežu, a bili su u tom smislu dobro obučeni ako se pogleda sastav Verifikacione misije, gde je bilo dosta penzionisanih oficira. Imali su odlične karte, satelitske, imali su GPS-ove, znači globalne pozicione sisteme za automatsko određivanje koordinata u prostoru i tako dalje. Mogao bih o tome da pričam danima, ali da ne oduzimam vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, samo da vas pitam jednu stvar, sasvim profesionalnu, ako možete da objasnite: dakle 24. marta, kad je počela agresija, vi ste videli u dubini upaljene reflektore, da li onaj ko pali taj reflektor mora da ima i komunikaciju sa nekim kome daje signale da bi odredio po kom pravcu od tih reflektora i kolikom udaljenju treba da se deštuje, jer pretpostavljam da niko ne pali reflektor na tački na koju se deštuje. Da li je moguća takva koordinacija bez neposredne komunikacije između onih koji bombarduju i onih koji pale reflektore?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa sigurno, da nije ne bi imalo smisla da se ovo dešava, ako ne postoji odlična koordinacija ili što mi vojnici kažemo "organizovana veza". U tom smislu su i teroristi imali izuzetno savremene uređaje, uključujući i satelitske telefone, jer smo ih još 1998. godine prilikom ulaska njihovog iz Republike Albanije u Saveznu Republiku Jugoslaviju, sa tim

pošiljkama naoružanja i opreme, zaplenili smo i veliki deo uređaja za vezu. Znači ova komunikacija je postojala, bila je dobro organizovana tog prvog dana. Između ostalog da vas podsetim da je još ranije isplanirana i izvedena protivteroristička operacija o kojoj sam juče pričao, u cilju sprečavanja sadejstva šiptarsko-terorističkih snaga sa avijacijom NATO.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, naparavićemo sada prvu pauzu, pauzu od 15 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, prvog dana dejstva 24. marta, vi ste ovde zabeležili tu koordinaciju između terorističkih snaga na terenu i NATO avijacije. Pogledajmo sada stranice borbenih izveštaja, 144, na primer ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je borbeni izveštaj za 21. april 1999. godine ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, vidite da smo potpuno preskočili stranicu 126, a čini se da je to jedan dan koji je relevantan za vas, a za koji nemamo prevod. Čini se da je to 24. mart. Usput rečeno, kad sam već ustao, jedan od problema koji sam imao pre pauze, ne, u stvari to smo već prošli, stranica za 24. mart, ja sam pretpostavljao da gledamo u donji desni ugao stranice za 24. mart, ali nisam mogao da povežem iskaz svedoka sa pasusom koji smo gledali i bio bih zahvaln kada bismo to razjasnili. Jer kad je reč o tački broj 3, on je spomenuo da se tu nalazi nešto u zagradi, a ja nikakve zagrade ne mogu da pronađem u tekstu. Zato sam pretpostavio da gledamo u donji desni ugao. Ako pogledano stranu 144, vidimo da smo ponovo preskočili jednu stranu, ne mogu da pronađem datum ... To je možda relevantno, a možda i nije ...

SUDIJA ROBINSON: Znači preskočili smo 24. mart, donji desni ugao, stranica 126.

TUŽILAC NAJS: Ne, to je ono što ja mislim da smo gledali i na osnovu toga je svedok dao iskaz. Moj problem u vezi s tim da nisam mogao da pronađem zagrade koje je svedok spomenuo, pa se zato pitam da li on

možda gleda u neku drugu stranicu, jer ja ovde pod tačkom 3 ne mogu da pronađem nikakve zagrade.

SUDIJA ROBINSON: Ni ja ne vidim nikakve zagrade. Možda je to nešto na BHS-u, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja je vidim ovde u rukopisu. Ovde se jasno vidi i ova stranica uopšte nije preskočena, naprotiv. Pukovnik Vuković je pročitao od početka ovog zapisa 24. marta svaku reč, a onda piše u tački 3: "Izvršena oružana agresija NATO", ja teško čitam rukopis i tako dalje, a onda, "paljenje vatre na obodu granice Republike Albanije" i onda je otvorena zagrada "(čime su obeležili granicu Republike Albanije)", zatvorena zagrada, pa onda, zapeta, pa onda piše "po dubini uočeni reflektori koji su obeležili ciljeve na planini Milanovac" i dalje. To je ono šta je svedok pročitao. I ovde, ako stavite na grafoskop, moći ćete lako da vidite da ima zagrada u kojoj se nalaze reči "čime su obeležili granicu Republike Albanije". I onda zatvorena zagrada.

SUDIJA ROBINSON: Pokažite nam tu zagradu.

TUŽILAC NAJS: Mislim da se u prevodu nalazi drugačija oznaka, da nije u zgradama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, gde je sada pokazivač, tu je zagrada, vidite "čime su obeležili granicu Republike Albanije" i onda tu je druga zagrada. Tu je zatvorena zagrada.

SUDIJA ROBINSON: Ovaj rukopis nije lako da se čita. Ima dosta crtica koje onemogućavaju da se vidi šta je zagrada, a šta nije.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, kad smo već ovde, na stranici 127 govori se o istom danu, a nakon toga o sledećem, 25. martu, barem delimično, a to je, naravno, posebno važno imajući u vidu iskaz ovog svedoka.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ja ću da vas zamolim da svedoka provedete kroz stranicu 127.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, ja hoću, gospodine Robinson, ali ja ukazujem samo na neke primere, a mislim da ovo šta interesuje gospodina

Najsa, sve šta ga interesuje može u unakrsnom ispitivanju da postavi kao pitanje. A stranica 127, ako vi to tražite, evo, pogledaćemo stranicu 127.

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Želite li da pogledate stranicu 127.

SUDIJA ROBINSON: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, ovde na ovoj strani, prvo na levoj strani se nalazi nastavak ovog izveštaja od 24., a na desnoj počinje izveštaj 25.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da li ima ovde nešto posebno karakteristično na šta bi ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa tačka 4, ja sam je izdvojio, na samom početku stranice, piše: "Civilno stanovništvo u našem neposrednom okruženju i u zoni odgovornosti Drugog bataljona 549. motorizovane brigade, ponašalo se zadovoljavajuće". Da vas podsetim, moje komandno mesto je bilo na obodu sela Žub i sa tim stanovnicima nikad, ni 1998. godine, ni 1999. godine nije bilo nikakvih problema ni ekscenčnih situacija. Dalje se u tački 5 govori o aktivnostima jedinice. Molim vas kažite mi da li želite da čitam ceo izveštaj ili da ga samo prokomentarišem?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa smatram da bi bilo racionalnije da ga samo prokomentarišete, a izveštaj je ovde pa može da ga čita svako koga interesuje.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U redu. I u toku tog dana u tački 5 se pišu aktivnosti koje je imala ta jedinica za taj dan. Mi dalje, znači, vršimo dubinsko obezbeđenje državne granice, ovde se govori o grupi za zaprečavanje 2 koja uređuje neke objekte za rušenje i organizuje kontrolno-zaštitnu službu ... Skrenuo bih pažnju na tačku 5.5, tu se upravo govori da je pri izvršenju marša vazano za aktivnosti u rejonu Bele Crkve došlo do prevrtanja jednog motornog vozila i tako dalje. Znači o tome izveštavamo komandu brigade. U tački 8 piše: "Težišne aktivnosti za naredni dan", pa su nabrojane: "Dubinsko obezbeđenje državne granice", znači iako je počeo rat još se uvek borbena grupa, to jest deo bataljona nalazi u prostoru i

vrši svakodnevne aktivnosti, jer još nismo dobili zapovest za organizaciju odbrane. Druga crtica: "Preduzimanje mera, radnji i postupaka u cilu maskiranja i rastresitog rasporeda i zaštite jedinica od dejstava iz vazdušnog prostora aviona NATO". I pod trećom crticom, "izvršenje zadataka po aktu 1278-2 od 23. marta 1999. godine". Taj je akt ovog broja regulisao upravo izvršenje i učešće jedinice u izvršenju zadatka u rejonu Bele Crkve. Na to se odnosi. U tački 9 su dati zahtevi pretpostavljenoj komandi i predlozi, pa pređite na stranicu 127. Tačka 10 glasi: "Predlozi pretpostavljenoj komandi" pa prva crtica: "Odobrenje predislokacije komande i jedinica iz sadašnje lokacije sela Žub na neku lokaciju", pa je predviđeno, predlog da to bude ili selo Brekovac (Brekoc) ili selo Vogovo (Vogove). Iz ovoga se vidi da za svako pomeranje, posebno komande jedinica, se mora tražiti odobrenje pretpostavljene komande. I dole u potpisu, ovo je major Radić potpisao umesto mene, jer sam ja tog dana bio na izvršenju zadatka na drugom pravcu, znači nisam fizički bio prisutan na komandnom mestu bataljona. O tome sam pričao i juče i danas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, o tome ste govorili. Šta ima ... Pogledajte kratko borbeni izveštaj od 22. aprila 1999. godine na strani 144.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Od 22. ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 144. stranica.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Pa u tački 1 se govori o dejstvu neprijateljske avijacije i to, taj dan nije bilo, izgleda, dejstava, samo "neprijateljski avioni nadletali su rejon odbrane, preleti su vršeni od 7.45 do 8.30, od 12.00 o 15.00, nisu dejstvovali po jedinci." Dalje idu zahtevi koje smo imali za taj dan i brojno stanje jedinice, ali ja bih vam skrenuo pažnju na levi deo stranice na izveštaj za 21., ako dozvolite da njega prokomentarišem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo izvolite.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Za 21. april 1999. godine u tački 1 piše: "Neprijateljske snage NATO dejstvovala su po izbegličkom naselju Maja, u toku je izvlačenje ranjenih i poginulih". Izbegličko naselje Maja se inače nalazi na putu Đakovica - Prizren. U njemu su bili isključivo smešteni civili i to izbeglice Srbi iz rata u Hrvatskoj. Nikada ni jedna vojna jedinica, ni jedinica policije nije, to sigurno znam, jer je bila u mojoj zoni, nije bila u

tom naselju. U tački 2: "Jedinice su angažovane na inženjerijskom uređenju rejonu odbrane", u tački 3 su zahtevi "da se izvrši popuna materijalno-tehničkim sredstvima po našem zahtevu pov. broj 50-1 od 19. aprila 1999. godine". Vidi se da je bil oveć problema sa snabdevanjem jedinica, ali se vidi i drugo, da su borbeni izveštaji, a inače pravilo tako predviđa, vrlo kratki, jer idu u radio uređaje. Iz poznatih razloga opasnosti od lociranja centara veze i njihovog uništenja nismo dugo išli na predaju. Ovaj izveštaj koji se pominje ovde verovatno je otišao u pisanom obliku službenom poštom. Odneo ga je kurir. U tački 4 kaže, "brojno stanje", pa oficira 36, podoficira 32 i vojnika 1602, za taj dan. I u tački 5, "dopuna prethodnog izveštaja", to znači da se ovo desilo dan ranije "Formirali smo snage za obezbeđenje civilnog stanovništva po vašem naređenju, strogo.pov. broj 1469-2 od 17. aprila 1999. godine." I u sledećoj crtici "dopuna je dana 20. aprila 1999. godine" ... Oko 14.00 komandir voda na karauli Čafa Prušit uočio je grupu šiptarsko-terorističkih snaga". Skrenuo bih pažnju na onaj prvi pasus, to jest o formiranju ovih snaga za obezbeđenje civilnog stanovništva. One su bile jačine jednog voda, a imali su zadatak, ja imam tu naredbu od pretpostavljene komande, ako je potrebno da je pokažem, imali su zadatak da u saradnji sa civilnim strukturama vlasti opštine Đakovica, između ostalog, rade i "obaveštavanje civilnog stanovništva o vazdušnoj opasnosti, sklanjanje i pomoć civilnom stanovništvu u slučaju vazdušne opasnosti, dalje, otklanjanje posledica dejstva avijacije i raketa NATO pakta, obezbeđenje namirnica" s tim da se ovim zadatkom težišno su bavile veće komande, ja nisam imao snage i sredstva da se time bavim, jer sam uostalom komandovao taktičkom jedinicom. I jedan od zadataka je bio "zaštita civilnog stanovništva od svake zloupotrebe službenog položaja od strane pripadnika vojske". I ova jedinica je imala nekoliko slučajeva intervencije, ja mogu da ih nabrojim, ako je potrebno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 147, odnosno na ovom listu 147 nalaze se borbeni izveštaji 27. aprila i 28. aprila. Ali samo pre toga, ja sam nešto uočio listajući ovu sad knjigu, veliku ovu knjigu vaših izveštaja, ovde ima na strani 136 vanredni izveštaj. Da li imate pred sobom stranicu 136?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ta mi stranica, gospodine Miloševiću, nije kopirana, ako mi date ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja imam ovaj jedini primerak kojim raspolažemo, ja sam dao da se kopira za njihove potrebe, ali neću vas zadržavati na tome. Pogledajte ove stranice koje su kopirane, dakle imate borbeni izveštaj na strani 147, pogledajte na šta se on odnosi.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa po ustaljenim ovim pitanjima, u prvoj tački je govoreno o rasporedu neprijatelja, konkretno ovih dana o aktivnosti avijacije. Pa u tački 1 se kaže: "Neprijateljski avioni preletali su rejon odbrane u toku noći u vremenu od 1.30 do 4.00, a u toku dana od 10.15 do 10.45 časova i od 12.00 do 13.45 časova. Preko dana dejstvovali su sa jednim projektilom bez posledica", misli se posledice na ljudstvo, isključivo. "Širi rejon karaule 'Dejan Radanović', to je južno od Đakovice za nekih osam kilometara. Pod brojem 2: "Jedinica je angažovana jednim delom na blokadi rejona na pravcu selo Korenica (Korenice) - selo Ripaj Madanaj (Rrypaj-Madanaj) od 6.00. Angažovanje je u toku ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak, gospodine Vukoviću. Gospodine Miloševiću, šta želite da dokažete čitanjem ovog izveštaja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa pokušavam da pokažem kako je praćen svaki dan rata i da se u izveštaju vidi svako dejstvo jedinice, svako ponašanje jedinice, naravno zapisano veoma kratko, onako kako se vodi dnevnik.

SUDIJA ROBINSON: A koji je cilj toga? Šta onda ako je svaki pokret praćen? Kuda to vodi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da je jedinica delovala isključivo po pravilima.

SUDIJA ROBINSON: Možda biste onda trebali da imate na umu da ste ili možda bismo trebali da zaključimo da ste prošli kroz dovoljan broj tih izveštaja. Ako tužilac želi da se dotakne neke konkretne stvari, onda on to može da uradi kasnije i on će to da kaže svedoku i svedok će to ponovo da pročita. Sada se nalazimo u nezgodnoj situaciji budući da taj izveštaj nije preveden. Prema tome, svedok može kroz ovo da prođe i sa tužiocem, ukoliko tužilac želi da unakrsno ispituje o nekim konkretnim detaljima, a koje vi niste spomenuli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja se onda više neću zadržavati na ovim borbenim izveštajima. Pukovniče Vukoviću, vi ste doneli i vaš ratni dnevnik ...

TUŽILAC NAJS: Pre nego što pređemo na ratni dnevnik, želeo bih da ukažem na nešto što, nadam se neće da dođe u pitanje, ali bi moglo, a to je sledeće: bilo koji sud koji bi se raspitivao u vezi sa teškim optužbama i koristio materijal koji je napravljen u dato vreme, morao bi da ima prevod tog materijala i ja želim da ukažem na različite stvari koje je pokretalo Tužilaštvo i može da ih pokrene u dogledno vreme. Mi jednostavno ne možemo da pređemo preko ovakvih dokumenata koji nisu prevedeni, iako kada smo mi podneli široki zahtev za materijale koji su nastali u to vreme, nismo nikada išli do nivoa ovakvih dnevnih izveštaja i ratnih dnevnika. Sada kada imamo na raspolaganju takva dokumenta, iako ih optuženi nije ni na koji selektivan način prezentirao, za nas bi bilo interesantno da ih ispitamo detaljno. To, s obzirom na to da ti dokumenti nisu prevedeni, ima, naravno, posledice u odnosu na vreme koje nam je na raspolaganju. Ja ću da pokušam da to uradim do sutra ujutru, ali da li će to da bude moguće, ne znam. Svakako želim da upozorim Pretresno veće na to, jer Pretresno veće može i samo da pretpostavi da bih ja želeo da ovaj materijal razmotrim sa svedokom pre nego što on ode i takođe ne bih želeo da odlazem, da podnesem zahtev da se odloži unakrsno ispitivanje iz mnogo razloga, ali možda će to na kraju da bude jedini izlaz.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, ja zaista ne mislim da je adekvatno da privremeno donosite zaključke. Ukoliko vi ne budete u mogućnosti da pogledate materijal na pravi način, onda možete da podnesete odgovarajući zahtev, ali ja ne mislim da je pravi način za unakrsno ispitivanje svedoka taj da se ide kroz ovaj dokument, samo tražeći šta bi bilo od pomoći. Mislim da je vaš posao ne da samo postavljate pitanja već da identifikujete šta bi Pretresnom veću moglo da bude korisno u tim dokumentima. Iako sam ovo rekao, želim da kažem da zaista shvatam u kakvoj ste vi situaciji i mislim da ne trebate takve stvari otkrivati tokom samog unakrsnog ispitivanja.

TUŽILAC NAJS: To svakako ne mislim da radim. Situacija je sledeća: da je ovaj materijal bio na raspolaganju i preveden ranije, naravno, u unakrsno ispitivanju mi bismo mogli da se bavimo samo onim stvarima koje su od posebnog interesa i mogli smo da se bavimo time sveobuhvatno. Međutim

pošto se ovaj dokument sada pojavio, ako taj ceo dokument bude preveden kasnije kada svedok ne bude tu i bude korišćen u komentarima s jedne ili druge strane u završnoj reči, a da pri tom nemamo svedoka s kojim bismo to mogli da ispitamo, to je opasnost koju bih želeo da izbegnem. Ono šta ja pokušavam da uradim je da pogledam relevantne datume, ono što se meni čini da su relevantni datumi i da to sutra razmotrim sa svedokom. Ukoliko to ne bude moguće, onda ću morati da tražim odlaganje. Svakako ne želim da prođem kroz dokument samo zato da bih video šta je u njemu zapisano. Slažem se sa onim šta je rekao sudija Bonomi da ne bi bilo primereno da se vreme koristi na takav način.

SUDIJA BONOMI: Ukoliko vi previđate zasedanje sutra, ja neću da budem na raspolaganju.

TUŽILAC NAJS: Mislio sam na sledeću sednicu.

SUDIJA ROBINSON: Potrudite se da uradite što možete bolje u ovim okolnostima, gospodine Najs. Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja još jednom želim da naglasim da prevodilačka služba cele dokumente uopšte neće da primi, a vi ovde u ovom bajnderu, gde su tabulatori vezani za svedočenje pukovnika Vukovića, imate ove kratke inserte koji su dati kao dokazni predmeti. Ovde lepo piše "*Daily reports, translation pending*" (Dnevni izveštaji, čekaju na prevod), a onda za ove ostale piše "*Translation provided*" (prevod obezbeđen). Znači za ova dva čekamo prevod, a za ova još tamo četiri, ne Boga mi, za dva su još opet, obezbeđeno, a za još dva još, čeka se prevod. To je dato na prevođenje, nešto je prevedeno, označeno vam je šta je prevedeno. Ono šta nije prevedeno, a dato je na prevođenje blagovremeno, po uobičajenoj praksi ovde, stavi se na grafoskop i onda se komentariše. Ja ne znam na drugi način kako može da se radi.

SUDIJA ROBINSON: Da, dajte da idemo dalje. Imajte na umu ovo šta sam rekao. Vi ste se već pozivali na dovoljan broj ovih izveštaja i ukazali ste na ono šta ste želeli da ukažete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Moj je zahtev da se ovaj, ovi dnevni izveštaji prihvate kao dokazni predmeti. To su dokumenti koji su napravljeni u vreme kada su se događaji odvijali, to su originalni dokumenti.

SUDIJA ROBINSON: Da, obeležićemo ih u svrhu identifikacije dok čekaju prevod.

sekretar: To će da bude D322.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, vi ste doneli i vaš ratni dnevnik, pa ću vas zamoliti da prođemo samo kratko preko njega. Je li to dokument ...

SUDIJA BONOMI: Pukovniče, mogu li prvo da vas upitam kako ste došli do ovog ratnog dnevnika?

SVEDOK VUKOVIĆ: Gospodine Bonomi, do ovog ratnog dnevnika i uostalom svih ovih dokumenata koje imam u svom bajnderu, došao sam u fazi pripreme preko pravnog savetnika, pravnog zastupnika, advokata Tomanovića. Kod sebe sam imao i to u rukopisu jedino izjave koje sam davao Komisiji za saradnju sa Međunarodnim krivičnim tribunalom, jer sam ih ostavio da ...

SUDIJA BONOMI: Hvala lepo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče, je li ovo vaš ratni dnevnik?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, ovo je ratni dnevnik Drugog motorizovanog bataljona, vidi se sa prethodne strane, jer se odmah ... Izvinjavam se na ovom lošem rukopisu. Za prvih tri, četiri dana ja sam bio odsutan sa komandnog mesta, pa je ovo vodio, koliko vidim iz potpisa, moj pomoćnik za moral, major Radić, a kasnije sam već odavde, ovde mi fali par strana, ne znam iz kog razloga, od 3. sam ja lično unosió podatke u ovaj ratni dnevnik, upravo iz razloga jer ga mora voditi oficir, a iz ovih prvih stranica se vidi da je ovo vrlo loše i nerazgovetno, pa sam sam upisivao podatke. Znači ovo je dokumenat koji je nastao u vreme dato na ovim prvim stranicama. Početak je 24. mart 1999. godine, a kraj je 26. jun 1999. godine kada je savezna Vlada ukinula ratno stanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je dato samo nekoliko stranica da se vidi kako ovaj ratni dnevnik izgleda, a ja ću vam dati, ako postoji još nešto što bi se ovde, što bi bilo neophodno da se ovde citira. Ovo je kompletan primerak koji moji saradnici imaju. Dakle tu se vidi 24., pa onda 25., 26., 27., 28., 29., 30. mart i redom, dakle svi oni dani pokriveni o kojima ste svedočili.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da Ratni dnevnik prati, znači, samo, molim vas, period rata. Od 24., evo prva informacija je upisana 24. marta 1999. godine u 19.59. Precizno se upisuju datumi i možda zbog Pretresnog veća da kažem da se u ovaj dnevnik, inače, upisuju sledeće stvari: najvažnija dobijena naređenja od pretpostavljene komande, najvažnije vlastite odluke i naređenja, najvažnije aktivnosti jedinice i najvažnija dejstva neprijatelja. To su podaci koji se upisuju po datumima i po vremenima kada su se desili. S tim, videćete u dnevniku da je, recimo, prvo upisan događaj u 17.00, a onda upisan događaj u 12.00, jer smo pre primili na komandnom mestu informaciju koja se desila kasnije, a to iz razloga što je komanda bataljona osposobljena da izvodi odbranu na frontu širine tri do pet kilometara, dubine dva do tri kilometra, a zona je bila po frontu oko 38 kilometara, a dubina od četiri do 12, zavisi na kom delu, pa nam se dešavalo da iz udaljenijih jedinica kasnije primimo izveštaj i onda upisujemo u dnevnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u dnevnik se upisuje informacija onim redom kako stigne do komandnog mesta, a ne hronološkim redom kako su se događaji desili u toku toga dana?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno, tačno tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali to se rešava činjenicom da je uvedeno tačno vreme kad se događaj dogodio, tako da ne može da bude zabune.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pukovniče, ovde u ovom kompletu dnevnika gde ide dan po dan, uvedeni su i svi ovi dani o kojima ste vi svedočili. Ja vas sada u tome neću pitati, jer ste vi o njima svedočili, a dnevnik postoji, pa ukoliko gospodin Najs bude imao potrebu da vas detaljnije ispituje o njima, on će to nesumnjivo da učini. Da li vi smatrate da je potrebno da se na neke još posebne stranice dnevnika osvrnete, na neke posebne stranice ratnog dnevnika?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, gospodine Miloševiću, meni su sve važne. Znači ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi ste čuli da gospodin Robinson ukazuje na to da se daju samo primeri, da se ne bi gubilo previše vremena. Evo, ukažite vi na najznačajnije. Ja sam takođe bio odvojio jedan broj stranica koji se odnosi na 24., 25. i 26., pa onda na 3., 4., 5., 6., 7. i 8. april ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa iz ovih prvih stranica se, između ostalog, vidi početak agresije, odlazak jedinice na izvršenje ovoga zadatka koji sam juče i danas komentarisao, na stranici 4 se vidi čak i dopuna ratnog dnevnika, jer tek kad se deo jedinice vratio u sastav bataljona, onda smo dopisali dopunu vezanu za onu protivterorističku operaciju izvedenu u širem rejonu Bele Crkve i Orahovcu (Rahovec). Ako pogledate izveštaj za 4. april, na primer, on je možda karakterističan upravo zbog prolaska civila preko graničnog prelaza Čafa Prušit koji se nalazio u mojoj zoni odbrane. Ako želite, ja mogu i da ga prokomentarišem ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To možete i da stavite na grafoskop da pogledamo. Kratak je zapis 4. aprila 1999. godine.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ova tačka 2: "U toku dana, u pravcu graničnog prelaza Čafa Prušit, prošlo oko 4.000 civila. Organizovan prevoz dece i starijih osoba." Ovo je isto učinjeno što se tiče ovog prelaza i 30. marta, ali da vam objasnim o čemu se radi. Znači u blizini komandnog mesta, dokle su civili mogli da dođu, između ostalog i na traktorima i motornim vozilima, dalji prolazak nije bio moguć vozilima, jer je put od sela Žub do graničnog prelaza Čafa Prušit bio miniran i pripremljen za rušenje na više mesta. Znači taj put nismo ni mi koristili za naše potrebe i nismo išli motornim vozilima tuda. Sam prelaz i pojas uz granicu sa Republikom Albanijom bio je zaprečen u protivoklopnom smislu. Znači postavljen je veliki broj protivtenkovskih prepreka, a to su betonski tetraedri, u ovom slučaju teški nekoliko tona i bio je postavljen veliki broj protivtenkovskih mina. Pošto je bilo neizvodljivo da se u tako kratkom vremenu izvrši razminiranje i uklanjanje tetraedara, za to je potrebna dizalica, a svaki pokret tehnike je uočavan i gađana je tehnika vrlo precizno, zato je nismo ni koristili, omogućeno je civilima koji su želeli da odu za Albaniju da idu isključivo peške. Odmah da vam kažem da sam i 30. i 4. lično razgovarao sa civilima, da im je nuđeno više varijanti: jedna je da se vrate tamo odakle su došli, druga da se smeste u sela okolna, a selo Žub je, na primer, htelo da primi te stare osobe. Ovde se radi o

nekih tridesetak uglavnom starijih osoba i bilo je par žena sa decom koje jednostavno nisu mogle dalje da nastave pokret. Pošto nisu, čak sam morao da koristim i prevodioca, jer nisu znali jezik, srpski. Znači nisu prihvatili ni jednu od ponuđenih varijanata, ali sam onda naredio zameniku da se iskoristi ...

SUDIJA KVON: Pukovniče, ako možete da odgovarate jednostavno.

SUDIJA ROBINSON: Da li su nam potrebni svi ovi detalji?

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, molim vas pozabavite se 27. i 28. aprilom iz ovog ratnog dnevnika. To bi trebalo da se odnosi na operaciju u Meji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hoću, gospodine Kvon, nema nikakvih problema, međutim imajte u vidu da se ovde u ovim izmišljenim optužbama koje plasira gospodin Najš stalno pojavljuje jedna šema kako vojska isteruje civile, kako vojska izbacuje civile, još ih prati do granice, isteruje ih, pljačka i tako dalje. A ovo šta piše u tom ratnom dnevniku, znači iz tog vremena, to potpuno demantuje, kao uostalom i svedočenje pukovnika ...

TUŽILAC NAJS: Ne znam zašto optuženi ima potrebu da iznosi takve komentare u odgovoru na vrlo jednostavno pitanje koje mu je postavilo Pretresno veće.

SUDIJA ROBINSON: Upozoravam vas, gospodine Miloševiću, zbog ovih komentara o izmišljenim optužbama. To smo već prošli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to nisu komentari, to su tvrdnje, gospodine Robinson. Pukovniče, molim vas pročitajte 30., sad ste pomenuli 30., pročitajte 30. šta piše pod trećom crticom u vašem ratnom dnevniku koji ste zapisali toga dana.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: 30., koji ... Samo mi recite ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 30. mart.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da nemam, gospodine Miloševiću ...

TUŽILAC NAJS: To nije odgovor na zahtev uvaženog sudije, osim ako nemam problema sa razumevanjem zahteva. Mislim da je zahtev bio vrlo jednostavan, da se pređe na 27. i 28. april, a da bismo se bavili operacijom u Meji. Mislim da je jasno da je to strana 21.

SUDIJA ROBINSON: Pređite na te datume, gospodine Miloševiću.

SUDIJA KVON: 30. mart se ne nalazi u bajnderu koji mi imamo. Zašto ne bismo sada išli na 27. i 28. april, a onda možemo da se vratimo na druge teme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, odmah ću preći na 27., 28. i 29. april 1999. godine, nema nikakvih problema, ali ...

SUDIJA KVON: 27. i 28. april 1999. godine.

SUDIJA ROBINSON: 27. i 28. april 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. 27. i 28. april 1999. godine su na stranici 21 vašeg ratnog dnevnika. Da li ste našli?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Na stranici 20 i 21.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, na stranici 20 i 21, ja sam gledao samo desni gornji ugao. Evo, molim vas, pređite preko 27. i 28. aprila 1999. godine.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa za 27. april 1999. godine je zapisano: "U 6.00 izvršena je blokada na liniji, selo Korenica (trigonometrijska tačka 360) - groblje - raskrsnica puta - selo Meja Orize (Orize) - Kodra e Kikes, ja mogu ovo da pokažem na karti ako je potrebno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' možete na toj koja je pored vas?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je, gospodine Miloševiću, koliko vidim 1:300.000, a od ovih silnih projektila koji su padali po zoni odgovornosti moje jedinice nećete ništa videti. Znači morala bi da se uzme jedna karta sitnije, pardon, krupnije razmere ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imamo li mi ovde kartu tu, tu kartu Meje? Ja ne mogu sada ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa imate je, ja ću vam reći, to je kod mene označeno ... Samo momenat ... O tome je svedočio, koliko ja znam, general Đošan i piše u popisu da je uvedeno. Ja znam da je to kod mene označeno kao broj 21. Piše: "Meja, 27. mart do 28. marta 1999. godine" i to je rađeno na karti 1:50.000, tako da će se ovo videti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja nisam vratio ovde u dokumenta koje sam uzeo za današnji dan, bajnder generala Đošana, ali evo vidim da ta karta ovde postoji, pa možete da objasnite na karti, odnosno pokažite na karti ovo šta piše u vašem ratnom dnevniku.

SUDIJA KVON: Zar ne možemo da stavimo tu kartu na grafoskop?

SVEDOK VUKOVIĆ: Mislim da bi bilo dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, molim vas pročitajte prvo šta piše u vašem dnevniku za 27., a onda ćete dati objašnjenja na karti.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Znači u 6.00 izvršena je ...

SUDIJA KVON: Zbog prevodilaca treba ponovo dnevnik da se stavi na grafoskop, jer svedok čita iz dnevnika. Hvala vam.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: "U 6.00 izvršena je blokada na liniji selo Korenica (trigonometrijska tačka 360) - groblje - raskrsnica puta - selo Meja Orize - *Kodra e Kikes*. Dalje, "u 8.35 u rejonu groblja na liniji blokade iz grupe civila među kojima su bili i deca, pucano je na vojnike u blokadi. Ranjeni su vojnici dobrovoljci iz prve MTČ", misli se na motorizovanu četvu, "1), Vučković Dobrica iz Smedereva, 2) Lapadatović Miroslav iz Kostolca. Vojnicima je ukazana medicinska pomoć, a Vučković je prevezen u VMC 'Priština' (Prishtine) zbog preloma butne kosti. U 14.20 neprijateljski avioni su sa jednim projektilom dejstvovali po objektu 'Gurimad', posledica nije bilo. 21.05, sa dva projektila gađana kasarna, žrtava nema." To je sve upisano za 27. april 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, molim vas, pokažite ovo šta ste pročitali na početku od 6.00 izvršena je blokada na liniji Korenica,

trigonometrijska tačka, groblje, raskrsnica, selo Meja Orize, *Kodra e Kikes*, dakle sve to pokažite.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam koliko ćete da vidite, ovde je selo Korenica i vidi se ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu se ne vidi ništa, zato bi najbolje bilo da to stavite sada na grafoskop. To je uostalom gospodin Kvon i sugerirao da se uradi.

SUDIJA ROBINSON: Molim vas da se to stavi na grafoskop.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Znači borbeno grupa 2 koja je formirana za izvršenje ovoga zadatka bila je praktično na južnim padinama, na južnim delovima sela Korenica u visini puta koji od Đakovice vodi prema Juniku (Junik). Dalje, povijala se preko ove raskrsnice puta koja je data precizno, obuhvatala je selo Meja Orize i prema objektu *Kodra e Kikes* znači to je ova trigonometrijska tačka 421, na njoj je bila desna granica moje jedinica. Moje komandno mesto je ucrtano, jedna napuštena kuća na putu između Korenice i Đakovice.

SUDIJA ROBINSON: U skladu sa današnjim rasporedom koji je izmenjen, napravićemo sada pauzu od 15 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo smo prošli kroz ono šta je tražio gospodin Kvon, molim vas pogledajte sada 28. mart 1999. godine. Šta je zapisano 28. marta 1999. godine u ratni dnevnik?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, za 28. april 1999. godine, ja mislim da ste napravili grešku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izvinjavam se, izvinjavam se. Ovde je bilo reći o 28. aprilu 1999. godine. 27. april smo prešli, 28. april 1999. godine.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: 28. aprila 1999. godine je upisano u ratni dnevnik sledeće: "Deo jedinice se nalazi u blokadi objekta 'Reka'.

2:20, Šiptari pokušali da se izvuku iz blokade u rejonu *Kodra e Kikes*. Grupa razbijena, likvidirano jedno lice, zaplenjena veća količina municije i mina za ručni bacač. 14.35, ranjen vojnik dobrovoljac Letić Branimir iz Brčkog u predelu glave. Posle ukazane medicinske pomoći vojnik je prebačen u Vojno-medicinski centar 'Priština'. Ceo dan su leteli neprijateljski avioni. Dejstva po rejonu odbrane nije bilo."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je sve za 28.?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to su najvažniji događaji za ovaj datum.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Kvon, da li smo se dovoljno zadržali na 27. i 28. aprilu?

SUDIJA KVON: Da, u redu, hvala. Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Sada bih vas zamolio, pukovniče, da pročitate, znači iz ovih početnih dana, sa ovog datuma 30. mart ... Da li imate vi 30. mart?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da 30. mart nije kopiran ... Samo momenat, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo ja ću vam dati pa stavite na grafoskop i zamoliću vas samo da pročitate poslednju, ovu, ovo šta je posladnje na 30. martu na ovoj stranici koju ćete sada dobiti i na sledećoj stranici, to šta se odnosi na prolazak civila 30. Vi ste citirali prolazak civila 4. aprila 1999. godine, a 30. marta 1999. godine, poslednja alineja ... Samo da proverimo, da li se vidi na ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Poslednja. "U toku dana u pravcu graničnog prelaza Čafa Prušit prošlo oko 2.000 ljudi. Organizovan prevoz dece i starih osoba". To je upravo ono o čemu sam malopre pokušao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad prevrnite stranicu, pa dalje šta je upisano, dalje, u nastavku ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: "Put Đakovica - Prizren zakrčen kolonama izbeglica. Nema ništa tužnije no gledati kolone sirotinje koja se po nečijem nalogu seli iz svojih kuća. Vojnici k'o vojnici, deci u prolazu daju sokove i keks". To je ono šta sam zapisao vezano za ovu aktivnost i pojavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, pukovniče. Da li još treba nešto karakteristično iz ovih događaja iz ratnog dnevnika, 3., 4., i 5. april 1999. godine?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam vam već rekao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 4. ste već komentarisali, prošlo 4.000 civila, njima ste pomogli, a da li smatrate da još neke karakteristične datume ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa iz ovih narednih datuma se vidi da se radi na organizaciji odbrane. Uostalom kada budete govorili o mojim borbenim zapovestima, videćete da sam prvu doneo 3. aprila 1999. godine, znači jedinica je radila na organizaciji odbrane, primljeni su vojnici iz rezervnog sastava, takođe došla je i jedna veća grupa dobrovoljaca koja je raspoređena odmah po jedinicama. Ja vam već kažem, meni je svaki ovaj datum podjednako važan. Možda ako tražite da brže pređemo preko ovih datuma, da pogledamo, recimo, 17. maj. Ja ovde na mojoj kopiji ne mogu da vidim koja je to stranica, jer je loše kopirano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 17. maj, po ovome ne vidi se da li je 31. ili 30. Negde ima ove, 17. maj ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ako dozvolite da pročitam to?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, pročitajte.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: "Opet lete avioni". Normalno jer je prethodni dan, 16. bio jedan od retkih dana kad nismo imali dejstvo avijacije. Znači opet lete avioni, "3.20 do 8.30, preletali su nas neprijateljski avioni. Dejstva nije bilo. 13.30, neprijateljska avijacija dejstvovala sa tri projektila po lažnom položaju Prve motorizovane čete i karauli "Deva". Karaula uništena, gubitaka nema. 13.40 do 15.00, otvorena vatra na Drugi vod Treće motorizovane čete u rejonu trigonometra 902. Na vatru nije odgovoreno". Ovaj trigonometar se nalazi na objektu Kumora, na samoj granici prema Republici Albaniji. U 14.10 sa dva projektila gađana karaula Čafa Prušit, posledica nema. 15.20, u rejonu sela Čar uočeno devet tenkova i 10 kamiona. Od 17.05 do 17.20 dva tenka u pratnji pešadije dejstvovala po položaju Druge granične čete u rejonu Čafa Prušit. Posle dejstva minobacača 120 milimetara i haubica 155 milimetara jedan tenk se povukao u rejon trigonometrijske tačke 816, 1.000 metara severno od *Maja e Sukes* (Sukin vrh), pobegao, pešadija se razbežala, a jedan tenk pogoden

zaplio. Mi gubitaka nismo imali. 17.40, šest tenkova uočeno u rejonu sela Dobruna. U 22,30 iz rejona sela Dobruna čuo se rad tenkova, otišli ka selu Čar". Iz ovoga se vidi, pre svega sinhronizovano sadejstvo oružanih snaga Albanije, jer su jedino oni imali tenkove, terorista koji su predstavljali pešadiju i avijacija NATO saveza koja je davala vazduhoplovnu podršku. Inače ovakav princip dejstva je bio vrlo zastupljen i mogu reći svakodnevan, u manjem ili većem obimu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakav je ovo "pešadijski napad na Prvi vod Druge motorizovane čete u rejonu ... Ne mogu da pročitam ... Otvorena je vatra iz streljačkog naoružanje i neprijateljska pešadija se razbežala?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Samo mi morate reći na kojoj je to stranici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Isto, isto, nastavlja se posle ovoga šta ste pročitali, za 18. ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: A to je za 18. maj 1999. godine. "Od 3.10 časova do 3.30, izvršen pešadijski napad na Prvi vod Druge motorizovane čete u rejonu *Guri i bardhe* (Beli kamen). Otvorana je vatra iz streljačkog naoružanja i neprijateljska pešadija se razbežala povremeno otvarajući vatru. Gubitaka nije bilo". Na sledećoj stranici "U 4.00, uočena su dva kamiona na putu ka selu Nikolići". Verovatno se ova pešadija koja nije mogla da izvrši zadatak, kamionima povukla u dubinu teritorije. "U 12.30 tri transportna helikoptera preletala pravcem selo Zogaj - *Maja e Sukes*". Mi pretpostavljamo da su helikopteri, imale su ih samo NATO snage, prevozili teroriste što je bio čest slučaj. "U 14.10 uočeno šest tenkova u rejonu sela Mahala Kameraj (Mahalla Kameraj)". To je jedno selo otprilike dva kilometra od granice naše u dubinu teritorije Republike Albanije.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Vukoviću, imam dva pitanja koja prizlaze iz onoga šta vi govorite. Vi kažete da tenkovi na koje ste naišli pripadaju oružanim snagama Republike Albanije. Da li je to tačno?

SVEDOK VUKOVIĆ: Da.

SUDIJA BONOMI: A te oružane snage su se, znači, nalazile na jugoslovenskoj teritoriji?

SVEDOK VUKOVIĆ: Ne, možda ja nisam bio jasan, gospodine Bonomi. Govorim o neprijateljskim snagama na teritoriji Republike Albanije odakle su oni vršili napad na moju jedinicu koja je organizovala odbranu na samoj državnoj granici.

SUDIJA BONOMI: Sad sam shvatio. Znači oni su delovali sa svoje teritorije, ako su delovali. Drugo pitanje se odnosi na ono šta ste rekli o tri transportna helikoptera. Rakli ste "pretpostavili smo da su vozili teroriste što se često dešavalo". Znači vi kažete da su helikopteri NATO često prevozili teroriste? Da li je to vaš iskaz?

SVEDOK VUKOVIĆ: Da, to je moj iskaz, jer obično pošto ti helikopteri slete, usledi iz tih rejonu napad pešadije, to jest isključivo terorista i malog dela oružanih snaga Albanije. Što se tiče onih tenkova, na svu sreću oni su dejstvovali isključivo sa teritorije Republike Albanije, jer im nismo dozvolili da dođu na našu teritoriju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ali su pucali po našoj teritoriji.

SUDIJA BONOMI: Molim vas nemojte da prekidate. Vi sada kažete da bi nedugo nakon toga usledili pešadijski napadi terorista sa tih područja i oružanih snaga Albanije. Da li vi onda sada u tom kontekstu kažete da su se oružane snage Albanije našle na jugoslovenskoj teritoriji?

SVEDOK VUKOVIĆ: Ne, ja vam nisam to, molim vas, tvrdio. Oružane snage Albanije, između ostalog, su se samo u dva slučaja našle na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije. Prvi slučaj je 9. aprila 1999. godine kada je izvršen kopneni deo agresije na pravcu karaula "Košare" (Koshare), a drugi slučaj je 27. maja kada je izvršena najveća kopnena operacija pod nazivom, to je zajednička kopnena operacija pod nazivom "Strela", oružanih snaga Albanije, znači konkretno protiv Druge pešadijske divizije, terorista sa Kosova i Metohije, plaćenika i tako dalje i podržani snagama avijacije i raketama NATO pakta. Znači samo u ta dva slučaja su uspeli da uđu na našu teritoriju, a ovde ja ne govorim da dejstvuju sa naše teritorije nego po našoj teritoriji. I ovo transporti što su prikupili ...

SUDIJA BONOMI: Dobro, hvala. Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pukovniče Vukoviću, pošto nemamo mnogo vremena, nećemo se više zadržavati na citatima iz ovog dnevnika. Inače, gospodine Robinson, želim da vam kažem za ono šta sam maločas pomenio čitajući listu ovih dokaznih predmeta gde piše "*translation pending*" (čeka se prevod), pre 40 dana je to dato na prevod, sve ovo šta ste vi dobili u izvodu. Nešto je i prevedeno, ali ono šta nije to i piše. Moj je zahtev, gospodine Robinson, da se ovaj ratni dnevnik u celini kako sam ga predao, unese ovde kao dokazni predmet.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ratni dnevnik ovako kako je predat ujutro, je dovoljno deo. Izvod koji smo ranije dobili kao tabulator 3 je dovoljno deo, prema tome ovo je, izgleda, duplo veće. To je dosta veliki dokument. U svedočenju svedoka najmanje jednom je pomenuta stranica koja se ne nalazi u manjoj verziji. Ja to spominjem samo zato kako bi stvari bile jasnije i da kasnije ne bi došlo do konfuzije. Prethodni dokument koji je bio ovako veliki, za njega je Pretresno veće odlučilo da uvrsti samo neke izvode, a onda će na meni da bude da ispitujem o drugim stvarima, a ovde sada optuženi traži da se ceo dokument uvrsti u spis. Prema tome, ja mislim da biste vi ove izvode trebali da izbacite i umesto toga u spis da stavite kompletnu verziju dnevnika.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, uvrstićemo samo izvode, samo te stranice. One će da budu označene za identifikaciju dok ne budu prevedene. Konstatujemo da ste vi dnevnik dostavili u celini i da je, prema tome, na tužiocu da odredi da li on želi da koristi i preostali deo, preostale stranice tog dnevnika tokom svog unakrsnog ispitivanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, osim ovoga šta je kao izvadak, kao primer dato, maločas je pukovnik Vuković pročitao iz ovog kompletnog dela događaj koji se odnosi na 30. mart. To je on citirao, pročitao i to je bilo na grafoskopu kako je tužno videti sirotinju koja beži po nečijem nalogu iz kuća, da vojnici daju deci bombone i keks i tako dalje, to sve piše u ratnom dnevniku. Mislim da to šta je bilo na grafoskopu može da se unese, takođe.

SUDIJA ROBINSON: Da, u redu. Ove stranice koje ste čiteli će takođe da budu uvrštene, odnosno označene za identifikaciju dok ne dođe prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Gospodine Vukoviću, vi imate i knjige primljenih telegrama. To je dato u tabulatoru 4.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kao što se vidi ovaj deo ovih izvadaka je preved, odnosno knjiga primljenih dokumenata, tabulator 4. Možemo li da samo kratko pređemo preko ovog tabulatora 4?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Može, što se mene tiče, ali ja ne bih kratko, jer su to izuzetno važna dokumenta, a inače da vam kažem, ovo je dokumenat koji je sa sledećim dokumentom o kojem će kasnije biti reči, čini jednu celinu i vodio se u mom centru veze. Pošto sam bio izdvojen iz sastava brigade na samostalnom pravcu, imao sam i takav uređaj kojim je mogla, mislim na radio uređaj koji je mogao da šalje i da prima poruke u pisanom obliku. U tom cilju su i oformljene ove dve knjige i u njima je upisivina svaka poruka koja je otišla prema komandi brigade radio uređajem RU20, to jest svaka poruka koja je otišla prema jednoj četi, jer je ona imala kompatibilan uređaj, to jest svaki izveštaji koji su dolazili i naredbe komande brigade radio uređajem i izveštaj koji je slao moj komandir te Druge motorizovane čete takođe radio uređajem. Inače, ovih svesaka, ja odmah da vam kažem, nisu kompletne, jer njih je bilo više. Njih smo vodili i za 1998. godinu, to je nešto šta je sačuvano iz tog perioda, dosta moje dokumentacije i borbene i ostale je uništeno, jer mi je kancelarija, rekao sam vam, direktno pogođena i uništena, a i zapaljena dokumenta koja su u njoj bila, a i komandno mesto mi je tri puta pogađano, pa je deo dokumentacije u tim dejstvima uništeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete samo kratko da pređete preko nekih dokumenata iz ove knjige primljenih telegrama koje smatrate posebno karakterističnim?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa evo, ja mogu da izaberem ... Pa recimo naređenja od komande brigade. Ako pogledate stranicu 2, pa pogledajte, po sredini pasusa piše "Komanda 549. motorizovane brigade, Pov. broj 1608-1 od 26. aprila 1999. godine." Tu komanda brigade nije bila zadovoljna načinom dostavljanja borbenih izveštaja, normalno kod drugih jedinica, jer sam ja to radio savesno. Imao sam ...

SUDIJA KVON: Pukovniče, ako je reč o 26. aprilu, mi, na žalost, nemamo taj prevod. Gospodine Miloševiću, vi ste taj koji treba da odabere važne stavke, a ne svedok.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, ja sam želeo da ubrzam, da ubrzam prolazak kroz ove dokumente. Trebalo bi da imate prevod svega ovoga što je uneto u ovaj tabulator 4. Koliko ja vidim ...

SUDIJA KVON: Da, to je bila moja greška. Ispravio me je moj kolega, to je na stranici 4. Primljeno je 27., ali je datum 26.

SUDIJA ROBINSON: Koji je relevantan pasus ovde, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče, vi ovde govorite o načinu ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ja vas pitam da objasnite u čemu je relevantnost ovoga šta ćete da uradite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle želim da vas pitam, pukovniče ...

SUDIJA ROBINSON: Vi mene niste čuli? Zar me niste čuli? Vi treba da mi objasnite u čemu je relevantnost ovoga, inače neću da dozvolim pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ovde ima mnogo ovih izveštaja, odnosno primljenih naredbi od brigade i relevantnost je da se vidi na šta se te naredbe odnose. Vojska radi sve samo po naredbi, na šta se te naredbe odnose ...

SUDIJA ROBINSON: Ja to ne smatram jako relevantim. Pređite na neku drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SUDIJA ROBINSON: Ovom temom ste se već opširno bavili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam obeležio ovde neke delove, međutim sada ne mogu da nađem, neću se ovde više na tome zadržavati. Samo mi recite, pukovniče, ovo je originalna knjiga primljenih telegrama?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je fotokopija originalne knjige, pretpostavljam da se generalna knjiga nalazi u Vojnom arhivu, jer je predana na arhiviranje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u tabulatoru 5 se nalazi knjiga poslatih telegrama.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je dokument koji je takođe vođen na centru veze i koji je opisivao operator na radio uređaju, a koji se odnosi na deo mojih izveštaja i obaveštenja prema Komandi brigade i naređenja koja su išla prema toj Drugoj motorizovanoj četi, o čemu sam malopre pričao, ali ja opet kažem deo, jer je deo naređenja prenošen i lično i u pisanom obliku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da pogledam, molim vas ... Ovo je prilično velika knjiga i dobijenih i poslatih telegrama, ja se sada na njoj onda više neću zadržavati, jer ne mogu da prelazim po ovim, po ovim pojedinim dokumentima koji se tu nalaze. Zato ćemo da se vratimo na neke događaje u kojima ste vi učestvovali, a o čemu, dosada, nismo ništa govorili. Molim vas da se vratimo za trenutak na neke događaje koji se uostalom spominju i ovim optužbama. Pitanje Retimlje (Reti), opština Prizren: jeste li vi učestvovali u događajima u mestu Retimlje, u opštini Prizren?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ali da vas ispravim, u selu Donje Retimlje (Retime e Ulet) sam lično učestvovao, inače cela ova operacija protivteroristička, što sam juče rekao, nosila je naziv "Retimlje", jer se u Retimlju inače nalazila komanda 124. terorističke brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se vratimo samo na kratko na dokument koji smo gledali pod brojem 3, to je ona naredba komandanta 549. brigade. Piše: "Zapovest za uništenje šiptarsko-terorističkih snaga u širem rejonu sela Retimlje, deblokadu komunikacije Suva Reka (Suhareke) - Orahovac (Rahovec) i uspostavu kontrole teritorije".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je ta zapovest koja se odnosi i na ovo selo Retimlje i Donje Retimlje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je, inače, na broju 3 liste ranije uvedenih dokaza. To je D300, tabulator 357, prihvaćen 1. jula kad je svedočio general Delić. Ovde imamo i mapu koja je obeležena kao Donje Retimlje TK50/2160 ...

TUŽILAC NAJS: Da li to možemo da imamo na grafoskopu?

SUDIJA ROBINSON: Dajte da stavimo na grafoskop.

TUŽILAC NAJS: Pokazalo se da nije lako pratiti spisak dokaza optuženog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo je sa liste ranije uvedenih dokaza. Šta sad imamo na grafoskopu?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Donje Retimlje, upravo ono šta ste pitali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' to mapa?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je, inače, na spisku ranije uvedenih dokaza pod brojem 13. To je D300, tabulator 377, prihvaćen 5. jula ove godine, mapa Retimlja. Možeti li samo kratko da objasnite gde ste vi bili, šta se tu događalo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ovo je mapa koja pokazuje raspored, između ostalog i moje jedinice u 12.00. Znači do 12.00 uspeli smo da ovladamo trigonometrom 371, selom Randubrava (Randobrave), objektom "Grma", ovo ne može dobro da se uoči, sitno i objektom "Blin", do 12.00. Na ovoj liniji je i moja borbena grupa i borbena grupa 1 zaustavljena jakom vatrom, jakim dejstvima iz sela Donje Retimlje. Borba protiv terorista u selu Donje Retimlje je trajala nešto više od pet sati, jer je bila vatra izuzetno precizna i jaka. I to, jedan komandir čete je uspeo da iskoriti, vidite ovu vododerinu ovde, čak je i označen da je dubina njena od pet do 15 metara na nekim mestima, uspeo je da izmanevriše raspored terorista i praktično da im dođe sa ove severozapadne strane. Posebno jaka i precizna vatra je bila sa džemije u selu Donje Retimlje. Inače minaret te džemije je bio uređen za vatreno dejstvo i kasnije smo pretresom našli ogroman broj čaura i municije koju nisu uspeli da izvuku i sa minareta i iz same džemije. Inače kad je reč o ovom selu Donje Retimlje, ono je bilo najutvrđenije mesto na

koje je moja jedinica naišla pri ovoj protivterorističkoj operaciji. Sve kuće po obodu sela bile su uređene za vatreno dejstvo. To podrazumeva da su na prozorima bili postavljeni džakovi sa zemljom ili peskom, da su u zidovima koji opasuju kuće bile probijene puškarnice za vatreno dejstvo, a u dvorištu iskopani zakloni, da je ispred sela, znači sa ove južne strane sela bilo urađeno nekoliko linija rovova i saobraćajnica sa zaklonima. U zahvatu puta koji iz sela Donje Retimlje vodi prema selu Pirane (Pirane), bilo je postavljeno tridesetak protivpešađijskih mina usmerenog dejstva, doduše ručne izrade, ali velike razorne moći, ubojne moći. U selu, u samom selu Donje Retimlje zarobljena je veća količina naoružanja, tromblonskih mina, mina za minobacač, delovi uniforme i nekoliko kilogama trotila, eksploziva. Ovo je, pre svega, iz tog razloga jer sam rekao da ih je ova moja jedinica iznenadila, pa su se pobeгли sa tog terena i u neredu se povukli.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sad ćemo da napravimo treću ... Ne, ne, u 12.30 je treća pauza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Vukoviću, molim vas, da bismo mogli da najracionalnije iskoristimo vreme, samo da razjasnimo neke stvari u vezi sa ovim dokaznim predmetima. Dakle u ovom tabulatoru 13, mapa koja se nalazi pred vama, to je generalno mapa te situacije, mapa tog područja Retimlja. U tabulatoru 14, to je sve u okviru one odluke 25. do 28. U tabulatoru 14 je mapa Retimlja i raspored snaga 25. marta, a u tabulatoru 15 mapa i raspored snaga 26. marta.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, molim vas, sada kad objašnjavate, da vas ja ne bih stalno prekidao, imajte u vidu da imamo, znači, ovaj opšti opis situacije u tabulatoru 13 gde je, gde je data karta Retimlja sa opštim rasporedom snaga, a onda imate u tabulatoru 14 stanje snaga 25. marta 1999. godine i u tabulator 15, raspored snaga 26. marta 1999. godine i šta se događalo.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Meni je žao, ali ja moram da vas ispravim. U ovim tabulatorima i kartama, mapama koje nose samo naziv "Retimlje" su date opšte stvari, a pojedinačne i detaljnije ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo to.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... u mapama Donje Retimlje, Celine, Brestovac, Nogavac (Nagač), Bela Crkva i tako dalje. Ovo, broj 14 koji je

kod mene, to je mapa Retimlja od 25. marta 1999. godine, ona upravo pokazuje za 25. kako je tekla ova protivteroristička akcija i ja sam uglavnom juče, u sklopu Bele Crkve, Celina, Nogavca, Brestovca govorio o tome. Nisam jedino pomenuo šta se može videti iz karte, ako se onda stavi na grafoskop da je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz karte u tabulatoru u broju 14 ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U broju 14, znam, o njemu govorim ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, to su stavke kojima se bavio general Delić. Zar moramo ponovo da prolazimo kroz to? Zar ne možemo da brže napredujemo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja i nastojim da se napreduje brže. I, gospodine Kvon, molim vas da imate u vidu, ja sam želeo, na primer, na primeru jedne te brigade 549., da vidite sa različitih nivoa. General Delić je govorio o celini brigade, pukovnik Vuković govori o svojoj jedinici koja je ranga bataljona, a, u stvari, borbene grupe, videli ste i po brojnom stanju, 1.600 i nešto vojnika, takođe velika. Imaćemo još par oficira, tako da vidite celovitu sliku na jednoj brigadi. A general Krsman Jelić će govorito o drugoj brigadi i iz njegove brigade nećemo ići po dubini. Isto tako i kada je reč o trećoj koja je bila, tako da se pokrije cela teritorija Kosova i Metohije da vidite, u stvari, šta je vojska radila. I koliko je to u jednoj drastičnoj kontradikciji sa tvrdnjama koje su iznete ovde u optužnici. I po dnevnicima i po dokumentima i po svedočenjima komandanata koji su bili na terenu.

SUDIJA KVON: Hvala vam, izvolite nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On govori o dejstvu isključivo svoje jedinice. Izvolite, pukovniče.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Kada je u pitanju ova mapa, gospodine Miloševiću, jedino je još ostalo važno da kažem da je borbena grupa 2, to jest moja jedinica, dokraja dana, do 16.00 izbila na liniju bližeg zadatka, znači ovladano je mestima Celine, Nogavac, Brestovac, Mala Hoča, Velika Kruša. Na tim položajima smo se zaustavili, jer se već bližio pad mraka, a da vas podsetim, pretres terena i borba protiv terorističkih snaga se načelno ne

izvodi u toku noći. Tu smo se organizovali za odmor, normalno za blokadu terena kako ne bi došlo do prelivanja terorista na teren koji je već pretrešen. Deo jedinice sam, normalno, pregrupisao na desno krilo, jer sam očekovao da će sutradan ujutro većih dejstava biti iz sela Randubrava, što se uostalom i pokazalo kao tačno. U toku noći moja jedinica nije imala dejstava, ali su se čula dejstva severoistočno, a preko uređaja sam čuo da ima dejstava u rejonu Studenčana (Studenqan), Opteruše (Opterushe) i čula su se dejstva iz pravca sela Pirane. To bi bilo ukratko ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O 25.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Baš ukratko o 25.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada pređite na 26. i to vam je ova mapa u broju 15.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da. Na ovoj mapi koja prikazuje raspored i dejstvo jedinica za 26. mart 1999. godine, vide se raspored snaga u 6.00, to je, da vas podsetim, onaj raspored sa prethodne mape u 18.00. U toku 26., pominjao sam juče, prva aktivnost ako se može nazvati aktivnošću, bilo je da je u ovom rejonu objekta "Šarap" uočena ona grupa od oko 500 civila, to sam juče objašnjavao, šta je učinjeno sa njima, to jest da su izvučeni van prostora borbenih dejstava. Nastavljen je pretres terena. Prva dejstva ovoga dana bila su na levokrilni vod sa objekta "Brestovačke padine" i iz sela Randubrava. U selu Randubrava smo uspeli da neutrališemo teroriste za nekih tridesetak minuta što je i meni bilo čudno, jer je i to selo bilo odlično utvrđeno. Pretpostavljamo da su se te snage izvukle u selo Donje Retimlje. Civilnog stanovništva u ovom selu nije bilo. Pretres sela je vršila jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova. Ovde dalje vidite, i tu je nalaženo delova, već smo počeli da nalazimo puno delova vojne opreme što ukazuje na to da se deo terorista presvlačio i predstavljao, to jest mešao se sa civilnim stanovništvom. Ovo žuto podbojeno je raspored naših snaga u 12.00, tako da se vidi da je do 12.00 ovladano ovim trigonometrom 371, Randubravom, Grmom i Blinom. Pričao sam malopre u sklopu prethodne mape, dejstva u Donjem Retimlju, jedino što mogu još da kažem da u selu Donje Retimlje nije bilo civilnog stanovništva, da je bilo dosta krvavih tragova, ali da nismo našli ubijenih ili ranjenih terorista, a civilno stanovništvo se ranije, još 25., izvuklo u selu Mamuša, jer smo ih tamo zatekli narednog dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Prešli smo, dakle, ove tri mape. Vi ste objasnili celu tu situaciju 26. Da li se sada u tabulatoru 16 nalazi, nadam se da su tu neki naši tehnički nedostaci otklonjeni, da li se nalazi ...

TUŽILAC NAJS: Vidim vreme i ne znam da li ću imati vremena da nešto pokrenem, mada se nadam da ću da imam vremena. Želeo bih da iznesem naš stav o svedoku koji je zadržan. Ne samo da imamo njegov materijal koji treba da pogledamo, nego imamo materijal na koji se dodatno upućuje ili se možda upućuje. Verovatno će da nam treba jedna značajna armija prevodilaca da bismo sve to preveli do ponedeljka. Potrebno mi je mnogo vremena da se pozabavim ovim materijalom i nakon prevoda do ponedeljka, ali je moguće da ćemo moći da pogledamo deo relevantnog materijala do ponedeljka i ja predviđam da ću imati pitanja za gospodina Đošana, ukoliko se on ovde zadrži. U svakom slučaju ovoga jutra ne mogu da se bavim svedokom, ako bi se glavno ispitivanje danas završilo, tako da molim da se on zadrži do ponedeljka kako bih tada njime mogao da se pozabavim.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, takođe moram da skrenem vašu pažnju da ste procenili da će da vam treba tri sata za glavno ispitivanje ovog svedoka, a već ste premašili to vreme. Vi zaista morate da se usredsredite i da malo kocentrišete izvođenje vaših dokaza. Sada ćemo da napravimo pauzu od 15 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ova antiteroristička akcija od 25. do 28. je veoma važna. Mi ćemo preći samo najkraće ono šta ovde imamo, dakle objasnili ste 26., na broju 17 liste ranije navedenih dokaza je mapa za 27., a na broju 19 mapa za 28. Da li ima potrebe da sada detaljnije objasnite te dve mape?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa nema potrebe da detaljišemo, jedino šta je karakteristično za 27 ...

TUŽILAC NAJS: Molim da se to stavi na grafoskop.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Jedino šta rekoh da je karakteristično za ovaj datum je da je u toku 27. nastavljeno dejstvo jedinice na dva pravca: prvi je selo Retimlje - Neprebište, a drugi je selo Donje Retimlje - Mamuša. U toku ovoga dana je bilo manje dejstava manjih grupa terorista, jer smo ih razbili u ovim glavnim rejonima u toku prethodnog dana, ali je bilo dosta bačenih delova uniforme. To je upravo ono o čemu pričam, a to je bila i taktika terorista od 1998. pa i 1999. godine, da kad predvide da nemaju kud, bace uniformu, presvuku se u civilno odelo koje uvek nose sa sobom i pomešaju se sa civilnim stanovništvom, u ovom slučaju sa masom civila koji su bili u selu Mamuša. Oko 8.00 sam dobio zadatak da jedan ojačani vod uputim u pomoć borbenoj grupi 1, jer je bila zaustavljena ispred sela Medvece (Medvec). To je rešavano do 11.00 i ovde vidite već raspored u 12.00 i taj deo moje jedinice došao ispred sela Mamuša. Izvešteno je da u selu Mamuša ima mnogo civila, da nema dejstava prema vojsci i policiji iz tog rejona i komandant brigade je naredio meni, a ja mom starešini da se na tom dostignutom rejonu zadrži dok se ne dogovorimo o načinu dejstava dalje. Pošto nije, kažem, bilo dejstava, ova jedinica je u koloni prošla kroz selo Mamuša, a prethodno je uspostavljen kontakt sa civilnim stanovništvom i oni su tvrdili da u selu nema terorista, da su oni u toku noći 26. otišli ka Studenčanima i Samodraži (Samadrexhe). Jedinica je prošla kroz selo Mamuša negde oko 17.30, 18.00, već je bio sumrak kada je sa tih kosa, znači severno od Mamuše, opet otvorena jaka vatra na moju jedinicu i tu je čak nepun čas vođena borba i tada su se spojile moje snage u rejonu sela Neprebište i snage borbene grupe 5 koje su dejstvovala sa severa. Tada sam i dobio zadatak od komandanta brigade da prikupim jedinice i da se spremim za povratak u osnovni rejon razmeštaja, da vas podsetim, to je selo Žub. Ovde takođe možete da uočite da se deo jedinica već oko 20.00 vraća u svoje rejone, ali se ja nisam vratio, jer je prilikom prikupljanja jedinice ispred sela Mamuše došlo do prevrtanja jednog tenka i to van borbe, pa sam dobio zadatak da se na ovom prostoru zadržim i sutradan, da se otklone posledice, izvuče tehnika i onda da odmaršujem, ali ovoga puta u selo Bistražin (Bistrazhin).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče, šta imamo na karti koja se odnosi na 28? To je na broju 19 liste ranije uvedenih dokaza. Samo u najkraćem šta je karakteristično za taj dan?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa tu vidite da je veći deo jedinica koje su učestvovala u ovoj protiterorističkoj akciji, da ih nema na prostoru, znači

vratili su se u svoje rejone rameštaja, izuzev borbenih grupa, borbene grupe 7 i borbene grupe 5 koji su nastavili dejstvo ka Milanovac planini. Što se tiče moje borbene grupe, deo iz sela Retimlje, iz sela Donje Retimlje, izvršio je marš sa početkom u 9.00 i vratio se u selo Bistražin. Ovaj deo koji je bio u rejonu Mamuše, izvršio je popunu, rekao sam već, izvlačenje onoga tenka i u 14.00, a i ja zajedno sa njima sam se vratio u selo Bistražin. Tu sam i razgovarao sa meštanima tog sela. Inače meštani ovoga sela su nam pružali pomoć oko izvlačenja ovoga tenka, tako da smo s njima imali dobru saradnju i verovatno su bili zadovoljni i zahvalni što smo teroriste oterali sa tog prostora. To bi ukratko bilo, ja mogu i detaljnije, uostalom piše to u izjavi pod brojem 20.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je sve šta sam hteo da vas pitam sada o ovoj operaciji u Retimlju. Gospodine Robinson, ja bih samo zamolio da ovu izjavu pukovnika Vukovića koja se nalazi na listi ranije uvedenih dokaza pod brojem 16, pošto je uvedena samo za identifikaciju dok on o ovome nije svedočio i takođe izjava koja se nalazi pod brojem 20 ... Ova se prva odnosi na 26., a ova pod brojem 20 odnosi se na 28., takođe uvde u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Da, prihvataju se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Sada ćemo preći na događaje u Đakovici. Pukovniče, jete li se vi nalazili i u koje vreme nalazili u Đakovici?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U Đakovici sam se nalazio od 3. avgusta 1998. godine, do 14. juna 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je rejon Đakovice bio značajan za terorističke snage?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, rejon Đakovice je bio izuzetno značajan za terorističke snage, jer to je bio jedan od većih gradova koji su bili vrlo blizu granice sa Republikom Albanijom. I da vas podsetim, to je bio jedan od pravaca preko kojeg su se 1998. godine, a i 1999. godine ubacivale terorističke snage posle obuke u nekim od centara u Albaniji, kao što su Kustopja, Sahare i tako dalje i sa sobom unosili velike količine naoružanja i vojne opreme. Sam grad, u samom gradu, pardon, nismo nailazili na primere terorističkog delovanja, ali je bilo dosta sela u opštini, iz prostog razloga, jer su u gradu bile naše snage i snage Ministarstva unutrašnjih poslova, kao

uostalom i u svim većim gradovima, ali su u ovim selima bila jaka teroristička uporišta: Ponoševac (Ponoshec), Smonica (Smonice), Nec (Nec), Racaj (Rracaj), Rogovo (Rogove), bilo ih je još, ali su ova najkarakterističnija. U toku 1998. godine je čak bila u prekidu ova komunikacija koja iz Đakovice vodi prema Juniku, a služila je isključivo za snabdevanje graničnih jedinica koje su bile na karaulama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U paragrafu 63 optužnice pod "H" navodi se da je do marta 1999. godine broj stanovnika u Đakovici značajno porastao zbog velikog broja interno raseljenih lica, koja su napuštala svoja sela bežeći pred namernim granatiranjem od strane snage SRJ i Srbije tokom 1998. godine. I bežeći od oružanih sukoba između tih snaga i Oslobođilačke vojske Kosova (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves). Šta vi možete da kažete o tome?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Mogu da kažem da ova tvrdnja nije tačna. Znači do 25. marta 1999. godine, to jest 24. uveče je počelo bombardovanje, ali do 25. marta 1999. godine nije bilo većih pomeranja civilnog stanovništva i nije tačno da je u gradu Đakovica značajno porastao broj, kao što se kaže, interno raseljenih lica. To, doduše, nije u mojoj zoni, inače nalazi se na levoj obali reke Erenik (Erenik), ali mi je poznato da je interno raseljenih lica jedino bilo iz sela Smonica i sela Nec. A da vas podsetim, to su bila jaka teroristička uporišta. Smonica jedno od najjačih na Kosovu i Metohiji i tamo je još pre mog dolaska na taj teren izvedena protivteroristička operacija i tamo se civilno stanovništvo, koliko je meni poznato, više nije vraćalo. Što se tiče ovog hotimičnog granatiranja sela od snage SRJ i Srbije tokom 1998. godine, to, takođe, nije tačno. U tim selima je samo vođena borba protiv terorista, a ako vas interesuje 1998. godina ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nećemo se zadržavati na 1998. godini.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ima ih u pitanjima, mogu o tome detaljno da pričam. Što se tiče ove tvrdnje da su bežali od oružanih sukoba između snaga Vojske Jugoslavije i takozvane Oslobođilačke, ali ovde ne piše terorističke organizacije, dobro nek piše kako piše, to je delimično tačno, jer normalno je da civilno stanovništvo koje ne daje podršku teroristima, pre dejstava izvuče u neki drugi rejon, ali sam i to rekao da smo tom stanovništvu, po završenim dejstvima, uvek davali mogućnost da se vrati u svoje kuće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E onda se dalje kaže u istom ovom paragrafu da je kretanje pojačano nakon 24. marta 1999. godine, kada su nakon nasilnih proterivanja u gradu Đakovica mnoga lica se vratila iz Đakovice u okolna sela iz kojih su ih snage SRJ i Srbije ponovo proterale. Da li je neko proterivao civile iz grada Đakovice?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, niko nije proterivao civile iz grada Đakovice. Bilo je primera da se civili već u toku noći 24. kada je počelo bombardovanje, deo raketa, krstarećih, koje imaju veliku razornu moć, je pao i po stambenim četvrtima Đakovice i deo civila je pretpostavljao da će, pre svega, biti gađani vojni objekti, tako da je sve oko kasarne "Devet Jugovića", normalno je da su ti ljudi otišli u druge delove grada, kod rodbine, prijatelja i tako dalje, oni su se iselili iz rejonu nove kasarne, ta nova kasarna nikad nije gađana. Verovatno su predviđali da će rat da se završi za dva, tri dana, pa da tu kasarnu koriste za sebe, ali su ovu "Devet Jugovića" gađali svakodnevno i potpuno su je uništili. Dakle nije tačno da je iko proterivao civile iz grada Đakovice, niti iz okolnih sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda se dalje kaže da su srpske snage kontrolisale i koordinirale kretanje ovih interno raseljenih lica, na putu iz ovih sela u grad Đakovicu i natrag, a na kraju i do granice između Kosova i Republike Albanije. Oni koji su išli pešice poslani su iz grada Đakovice direktno na jedan od nekoliko graničnih prelaza. Oni koji su putovali motornim vozilima usmeravani su da pre granice i prelaska i Albaniju skrenu prema gradu Prizrenu. Moje pitanje je sasvim precizno: da li je vojska kontrolisala kretanje ovih izbeglica kao što tvrdi druga strana?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ovo nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakve je zadatke vojska tada imala?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Vojska se tada bavila organizacijom odbrane državne granice, znači teritorije, a pošto se ovde govori o 24., 25., 26., deo jedinice je bio na onom zadatku u rejonu Bela Crkva - Retimlje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ovo šta smo sada prešli i to smo detaljno prešli, na to se ne treba vraćati. Dobro. U paragrafu 63 pod "I" kaže se da od 24. marta, pa sve do 11. maja 1999. godine snage SRJ i Srbije počele da prisiljavaju stanovnike Đakovice na odlazak i da su se rasporedile po gradu, išle od kuće do kuće i naređivale kosovskim Albancima da napuste svoje domove. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovo potpuno nije tačno, jer evo kaže, "sve do 11. maja", u gradu Đakovica od jedinica je već od 3. aprila 1999. godine ostao samo pozadinski bataljon 52. artiljerijsko-raketne brigade PVO, znači samo jedna neborbena jedinica. U jednom periodu kada su bombardovanja postala mnogo jaka i intenzivna, čak sam i ja moj pozadinski vod premestio u grad Đakovicu, jer nisam mogao da organizujem iz postojećeg rejona dobro i pravilno snabdevanje jedinica u prostoru. Do 4. aprila je bio deo vojno-teritorijalnog odreda u Đakovici i obezbeđivao je neke vitalne objekte, što mu je inače i namena, a onda mi je 6. ili 7. potčinjen taj vojno-teritorijalni odred ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Što mu je inače i namena." Ovde je napisano "Wich was my intencion" (što mi je bila i namera), a treba da bude "što je tom odredu namena".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, tako sam reko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne, nije vaša greška, "što mu je namena".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Namena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Namena, da.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, radi lakšeg čitanja zapisnika, ne radi se o paragraf 63(I), kako je optuženi rekao, nego 63(H)(i).

SUDIJA ROBINSON: Da, vidim to.

SVEDOK VUKOVIĆ: Mogu li da nastavim?

SUDIJA ROBINSON: Da, izvolite.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam završio odgovor. Znači taj vojno-teritorijalni odred je onda dobio sasvim drugi zadatak, opet što mu je jedna od namena, upotrebio sam ga da mi štiti desni bok i on je od Đakovice upućen severno, pardon, jugozapadno za nekih četiri do pet kilometara. Hoću da kažem da u samom gradu Đakovica posle ovog datuma, pa, znači, sve do, ovde piše 11. maja, nije bilo borbenih jedinica, nije bilo delova koji

bi mogli ovo da rade, tako da ovaj deo optužnice apsolutno ne odgovara istini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje se kaže da 24. marta, stara džamija u Rogovu, Bazar, Džamija-Hadum (Xhamija e Hadumit), islamska biblioteka pored nje, bili su među nekoliko kulturnih objekata koji su velikim delom, ili potpuno, uništeni.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je potpuno tačno. Znači prve noći bombardovanja, razorni projektili, ja pretpostavljam da su bile krstareće rakete, nemojte me držati za reč jer je noć bila, nismo mogli tačno da utvrdimo, pali su upravo po ovom delu Đakovice i potpuno je uništen taj stari bazar kako se ovde kaže, dobro je oštećena biblioteka, to je jedna od najstarijih biblioteka inače bila u tom delu Metohije i oštećena je i ova džamija. Tek negde, ako se ne varam, a to sam saznao iz priča od kolega koji su bili u Đakovici, jer sam ja tokom noći otišao iz Đakovice, da je tek negde oko 10.00, 11.00 narednog dana Vatrogasna brigada MUP-a Đakovice uspeła da ugasi taj požar u kome su izgoreli ovi objekti, a požar koji je nastao uzrokovan je upravo dejstvom avijacije NATO.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče, vi ste doneli "Zapovest za odbranu 3. aprila 1999. godine" u kojoj navodite da terorističke snage u širem zagranničnom području na teritoriji Albanije, sa osloncem na vojne baze u ovim mestima koje ste pominjali, sprovode obuku i pripreme za ubacivanja u prostor Kosova i Metohije. Recite nešto o ovom dokumentu, to je tabulator 6 u dokaznim predmetima vašim, ovde.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Pa, gospodine Miloševiću, ovo je borbeni dokument koji sam ja doneo 3. aprila 1999. godine, da vas ne buni ovaj naziv selo Žub, moje se komandno mesto tada nalazilo u selu Žub. Inače se odnosi na kompletnu zonu odgovornosti mog bataljona. To je, inače, dokument koji se piše po tačno i precizno definisanim tačkama. Ako ima potrebe ja mogu da ga detaljno pročitam. Načelno, u prvoj tački se piše raspored neprijateljskih snaga i vrše se procene najverovatnijih pravaca dejstava neprijatelja. U tački 2 se potpuno prepisuje zadatak jedinice, a taj zadatak je dao pretpostavljeni komandant. U mom slučaju to je bio komandant 549. motorizovane brigade, tada pukovnik Delić Božidar. U tački 3 se, takođe iz zapovesti pretpostavljenog komandanta, unose podaci o susednim jedinicama koji utiču na izvršenje zadatka moje jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo par pitanja u vezi sa ovim dokumentom, pukovniče. Na samom kraju tačke 1 govori se da će prethoditi vazdušni udar snaga NATO, "očekivati upotrebu oklopno-mehanizovanih oružanih snaga Republike Albanije, kao i dejstvo manjih šiptarsko-terorističkih snaga iz naseljenih mesta sa teritorije Kosova i Metohije." Da li se ovde govori o sadejstvu snaga Republike Albanije i snaga terorističke organizacije na Kosovu i Metohiji.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U svakom slučaju govori se upravo o tome, a kasnija iskustava su nam pokazala da su nam procene bile potpuno tačne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, u tački 2, pred kraj tačke 2 na istoj strani, vaš zadatak definišete: "Ne dozvoliti mu spajanje", dakle neprijatelju, agresoru, "sa šiptarsko-terorističkim snagama na teritoriji Kosova i Metohije".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa tačno tako, to bi inače bila najgora varijanta za nas, da smo dozvolili istovremeno frontalni proboj i dejstvo jedinice po dubini i spajanje tih snaga. To bi značilo odsecanje naše jedinice, razbijanje po delovima i, normalno, uništenje, što je, u svakom slučaju, bila, bio i cilj agresora u celom ovom ratu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, pukovniče. Još samo na stranici 4 ove vaše naredbe, u tački 19 da li vidite ovu rečenicu: "Prema civilnom stanovništvu se odnositi profesionalno i sprečiti nepotrebna razaranja objekata. Posebnu pažnju posvetiti zaštiti i zbrinjavanju dece i starijih osoba"?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, nego interesuje me šta želite da me pitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakav je bio vaš odnos u svim tim, dakle, kritičnim i teškim situacijama u toku agresije NATO, prema civilima.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa naš odnos je bio upravo ovakav kakav ovde piše, znači krajnje profesionalni. Inače ni jedan vojnik, ni jedan posebno oficir, ne može zbog razloga oficirske časti i dostojanstva preduzimati ništa nečastivo, a odnos prema civilnom stanovništvu je upravo bio ovakav kakav sam ja naredio, jer sam u tom smislu i kontrolisao rad svojih potčinjenih, a gde god se odstupilo od ove zapovesti, bile su preduzimate mere na otkrivanju počinioca i njihove predaje Ratnom sudu, normalno, uz krivičnu

prijavu. Uostalom i u zapovesti komandanta brigade je upravo stajala ova odredba. Nije se odnosila samo na moju jedinicu, nego na sve jedinice u tom prostoru. Ja imam zapovest komandanta brigade, ako je potrebno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zapovest komandanta brigade prethodi vašoj zapovesti.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U svakom slučaju. Na osnovu nje sam i pisao svoju zapovest i, kažem, to je zapovest pretpostavljene komande i jeste polazni dokumenat koji meni i svakom drugom omogućava da pravilno proceni situaciju i donese odluku za angažovanje svoje jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste doneli još jednu zapovest, ona se nalazi ovde u tabulatoru 7, "Zapovest za odbranu", od 8. aprila 1999. godine. Da li je imate pred sobom?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Imam je pred sobom...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas, pre nego što pređemo na tabulator 7, da se uvede kao dokazni predmet ova zapovest koja je data u tabulatoru 6.

SUDIJA ROBINSON: Uvrštava se.

SUDIJA KVON: Da li smo se bavili tabulatorima 4 i 5? Nisam čuo stav Tužilaštva o tome. Vidim da se samo kratko na njih upućivalo.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, upravo sam uspeo da čujem vaš kratak razgovor. Situacija je sledeća. Ovim dokumentima se nije detaljno bavilo. U stvarnosti se optuženi nije oslonio na njih i kad je od njega zatraženo da objasni relevantnost, on je imao problem da to uradi. Ja tražim da se to sada ne uvrsti iako ću to kasnije da pregledam i možda o tome kasnije da postavljam pitanja.

SUDIJA KVON: Znači vi želite da se to zadrži, a ne da se vrati.

TUŽILAC NAJS: Mislim da bi to bilo pametno.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja mogu da se vratim na tabulator 6 i da se detaljno bavim, ali smatrao sam da je dokument dostupan, preveden, citirao sam samo par delova ...

SUDIJA ROBINSON: Tabulator 6 je uvršten.

SUDIJA KVON: Sada govorimo o tabulatorima 4 i 5.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tabulatori 4 i 5 se odnose na knjige primljenih i odaslatah poruka, odnosno telegrama, koje sam dao. Nisam se bavio njima, jer bi to oduzelo ogromno vreme. To je tačno. Pukovniče Vukoviću, šta sadrži ova zapovest vaša, dakle koja je sadržana sada u tabulatoru 7?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je druga zapovest koju sam doneo, za odbranu, normalno njoj je prethodila takođe druga zapovest komande brigade, jer mi je u organski sastav jedinice vraćena jedna četa koja je ranije sačinjavala i oformljavala borbenu grupu 3, tako da je izdata potpuno nova zapovest. Takođe u prvoj tački se opet govori o rasporedu snaga neprijatelja, govori se da su izvršeni raketni udari, jer je već 8. aprila 1999. godine, bili su izvršeni raketni udari po celoj teritoriji Savezne Republike Jugoslavije, pretpostavljali smo da će za 10 do 15 dana, znači najkasnije do 10. doći do kopnene agresije, to jest do agresije kopnenih snaga, što se opet potvrdilo tačnim, jer je 9. aprila jedan takav veliki napad izvršen u rejonu karaule "Košare".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče, molim vas samo da razjasnimo još nešto. U tabulatoru 1 nalazi se mapa, da li je ta mapa u tabulatoru 1 sastavni deo ove vaše zapovesi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Mapa u tabulatoru 1 je sastavni deo ove zapovesti s tim da je i ova zapovest, druga, izvršila korekcije, jer se kroz ostala dokumenta, ali vi ste mnogu brzo preko nje, na žalost, prešli, gde se vidi da sam od komande brigade primao i korekcije zapovesi za odbranu, ali su ta pomeranja u svakom slučaju bila mala u odnosu na ovu mapu. Ovdje se vidi moja odluka za odbranu državne granice, gde su ucrtane zone dejstva, to jest zona odbrane bataljona, a o tome sam juče govorio ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo trenutak, ovu zapovest ste doneli 8. aprila 1999. godine?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je mapa od istog datuma?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, mapa je od istog datuma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači mapa je, originalna mapa od tog datuma je sastavni deo zapovesi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno, mapu sam crtao lično, a ove natpise je pisao, ako se dobro sećam, moj zamenik ili neko od prisutnih starešina, ako već ima ovako lep rukopis.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u ovom dokumentu se navodi da je u Republici Albaniji izvršena organizacija i obučeno ljudstvo i da je oko 10.000 šiptarskih snaga sa prostora Kosova i Metohije obučeno od strane NATO instruktora.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to su bile procene viših komandi koje su rađene na osnovu relevantnih podataka. Ja vam mogu pričati i izvore informacija ako vas interesuje i način prikupljanja obaveštajnih informacija. Između ostalog u samom gradu Đakovica se nalazio deo 52. čete za elektronsko izviđanje i protivelektronska dejstva, koji su slušali i pratili konkretan radio saobraćaj i na osnovu toga izvlačili zaključke i o brojčanom stanju i o pokretu terorista, o pokretu oružanih snaga Albanije, ali takođe i o pokretu snaga NATO i u sredozemlju i o grupisanju tih snaga i u Turskoj (Turkey) i u Grčkoj (Greece) i u Albaniji i da ne nabrajam dalje. I na osnovu toga je izvršena ova procena, a ranije sam rekao da uglavnom podatke o neprijatelju prepisujem iz zapovesi svoje pretpostavljene komande, s tim što samo sam procenjujem njerovatnije pravce napada neprijatelja koji izvode na rejon odbrane mog bataljona. To ja radim detaljno. I opet da vam kažem dobro smo, ne dobro nego odlično smo procenili te pravce i u skladu sa tim nismo ni dozvolili prodor na ovom pravcu koji je bio izuzetno važan za ceo Prištinski korpus, jer ako pogledate malo bolje, od granice do Đakovice ima svega šest i po kilometra i bila bi prekinuta komunikacija Peć (Peje) - Đakovica, ja se izvinjavam, ne pokazujem na dobro mesto, bila bi prekinuta komunikacija Peć - Đakovica - Prizren što bi imalo veoma velike posledice na dalji tok izvođenja odbrane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To što ste rekli, ne pokazujete na dobrom mestu, u stvari ste mislili na to da ste pokazivali po ekranu, a pokazivali ste na karti na dobrom mestu.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ovde u ovoj zapovesti pominjete sadejstvo šiptarskih terorističkih snaga sa kopnenim snagama iz Republike Makedonije i Republike Albanije i predviđate, to je sve u ovoj prvoj tački gde kaže agresor da je na vaš bataljom odbrane očekivati napad od oko 2.000 i predviđate pravce i predviđate da će napadu prethoditi vazdušni udari snaga NATO. Da li se sve to tako praktično i dogodilo prema vašim predviđanjima?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa sve se to dogodilo i to je vidljivo iz borbenog dnevnika, borbenih izveštaja, pardon i ratnog dnevnika. Vidljivo je iz ona dva dokumenta koje uopšte nismo radili, sveske primljenih i poslatih telegrama. I to se upravo potvrdilo na terenu da su ove pretpostavke bile dobre, tačne, na našu sreću, je li tako, jer da ih nismo predvideli, sigurno bi posledice bile mnogo veće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li smatrate, gospodine Robinson, da ova objašnjenja zašto su važne sveske poslatih i primljenih telegrama, takođe doprinose razlozima da se one uvrste u dokazne predmete?

SUDIJA ROBINSON: Nije na vama da mi postavite takvo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pukovniče Vukoviću, u tački 14 vaše zapovesti, u poslednjoj rečenici stoji: "U svim situacijama dosledno poštovati sve odredbe međunarodnog ratnog prava".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je odredba u okviru tačke "Moralno- psihološko obezbeđenje", jer je i pretpostavljeni komandant, znači pukovnik Delić u svojoj zapovesi imao upravo ovako definisanu rečenicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kraju tačke 19, odnosno pred kraj, govori se o tome da se ratni zarobljenici predaju oficiru bezbednosti garnizonu u Đakovici a na samom kraju govori se: "Prema civilnom stanovništvu se odnositi profesionalno i sprečiti nepotrebna razaranja objekata, a posebnu pažnju posvetiti zaštiti i zbrinjavanju dece i satrijih osoba.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, što se tiče ratni zarobljenika samo da vas podsetim da komandant bataljona, ja sam bio komandant jedne takve jedinice, bez obzira na njeno brojno stanje, mogao sam da ispitujem ratne zarobljenike samo u domenu koji se tiče dejstva moje jedinice i moje zone, ali ni to nismo radili, već smo, pošto smo imali stručni organ u samom gradu, to je načelnik bezbedosti 52. brigade, artiljerijsko-raketne brigade PVO, koji, u svakom slučaju u strčnom pogledu, bio mnogo pripremljeniji za tu vrstu zadataka, predviđeno je u slučaju zarobljavanja neprijatelja, bez obzira čijim oružanim snagama pripadao ili grupi terorista, da se predaju njemu na dalju obradu, to jest ispitivanje, za šta je on u svakom slučaju bio ovlašćen. A što se tiče zaštite civilnog stanovništva, ona se vidi kakva je bila i u svemu je postupano u duhu izdatih naređenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U paragrafu 63 kaže se da u periodu od 2. do 4. aprila 1999. godine, hiljade kosovskih Albanaca su se priključili koloni koja je išla pešice, kamionima, traktorima, prema Albaniji. Zašto su ti ljudi odlazili? Da li ste vi imali kontakte s tim ljudima i zašto su ti ljudi odlazili?

SUDIJA ROBINSON: Na koji paragraf se pozivate?

SUDIJA KVON: Na koji paragraf?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Na paragraf 63.

SUDIJA KVON: Optužnice?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da.

SUDIJA ROBINSON: Pa ima mnogo delova tog paragrafa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ću da vam kažem. To je "H(i)". Da li ste našli, gospodine Robinson? U trećoj trećini tačke "H" pod (i), piše: "U periodu od 2. do 4. aprila 1999. godine, na hiljade kosovskih" i tako dalje, ovo šta sam već citirao. Zašto su ti ljudi odlazili, pukovniče?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam već pričao o tome ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo vas pitam na kakve ste vi lično slučajeve nailazili?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To hoću i da vam kažem da sam u više navrata obavljao razgovor sa ljudima koji su prelazili kroz rejon Drugog bataljona. Na karti, znači to je put koji iz grada Đakovice izvodi prema graničnom prelazu Čafa Prušit. U rejonu svog komandnog mesta, sela Žub, prva ta kolona je zaustavljena 30. marta o čemu me je preko uređaja izvestio komandant, moj zamenik. Ja da vas podsetim, tada sam se nalazio u Bistražinu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sećate se da smo citirali vaš ratni dnevnik, upravo taj 30. ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Upravo taj 30., o njemu hoću i da govorim, kažem da sam razgovarao sa jednom manjom grupom u kojoj su bile ostavljene stare, iznemogle osobe i žene sa malom decom koje više jednostavno nisu imale snage da nastave pokret peške, a rekao sam iz kojih razloga nije moglo da se preko ovog graničnog prelaza prelazi vozilima. Sa njima sam lično razgovarao, nudio im neke od varijanti i njima sam pričao gde da se smeste, ali na insistiranje da idu za Albaniju, pitao sam ih i za razloge. Kao prvi razlog su navodili strah od dejstva NATO avijacije. Kao drugi razlog su navodili da su im teroristi naredili da idu iz svojih sela. Bilo je, doduše i onih koji su rekli da se boje od dejstva vojske, ali osnovna dva razloga su upravo ona dva prva koje sam rekao. A mogu da vam kažem i moje lično mišljenje, ako vas interesuje, zašto su civili u tako velikom broju napuštali Kosovo i Metohiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na čemu se zasniva to vaše lično mišljenje, što kažete?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa zasniva se, pre svega, na obavljenom razgovoru sa tim civilima, zasniva se na tome što sam lično tamo bio prisutan ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I zašto su odlazili?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: I zasniva se na tome jer sam video da su se moje pretpostavke kasnije obistinile. Pa ja lično mislim da se ovakvim postupkom želelo iscenirati nekakva humanitarna katastrofa, da bi NATO alijansa pred svojim javnim mnjenjem, a i javnim mnjenjem neutralnih zemalja opravdala već ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, svedok je ponudio svoje mišljenje, ali on nije ekspert, niti ima pristup materijalu koji mi imamo ovde i koji je drugačiji. Mislim da je to na Pretresnom veću da odluči.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Ja ne mislim da je to mišljenje eksperta. On govori na osnovu svog iskustva. Izvolite, gospodine Miloševiću. Nastavite, pukovniče.

SVEDOK VUKOVIĆ: Gospodine Najs, da ste me saslušali do kraja, bilo bi vam jasno, ali objasniću.

SUDIJA ROBINSON: Ne, samo nastavite. Nemojte da se raspravljate sa gospodinom Najsom. Ja sam već doneo odluku po tom pitanju. Nastavite, molim vas.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U redu. Znači došao sam do zaključka da bi se izazvala na taj način navodan humanitarna katastrofa, da bi se opravdala agresija. A zašto ovo tvrdim? Tvrdim zbog drugog razloga, a taj je da NATO je tada mogao neselektivno da gađa sve ciljeve na Kosovu i Metohiji. Normalno, to se potvrdilo već u narednim danima, jer je 8. aprila, već je postojalo masovno gađanje svih ciljeva na Kosovu i Metohiji, pa i ciljeva u ovom graničnom pojasu. Dalje, potvrđujem ovu svoju tezu iz sledećeg: da gde god je bilo slučajeva, ja se izvinjavam, već malo teže govorim, ali mislim da mi nećete zameriti, gde god je bilo slučajeva da su civili pokušali da se vrate u svoja naseljena mesta, bili su građani upravo od avijacije NATO snaga. Ja ću vam navesti i konkretne primere za to, ako želite, a normalno, u mojoj zoni odgovornosti praktično nema naseljenog mesta koje nije gađala avijacija. Tako da mi je pretpostavka koju sam tada imao, bila potvrđena na osnovu konkretnih događaja na terenu. O slučajevima gađanja civilnog stanovništva ja mogu da pričam, ako je potrebno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste, pukovniče ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, svedok je rekao da ima problema sa govorom. Vi treba da nam dostavite informaciju o poreklu ratnog dnevnika generala Đošana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam dobio informaciju od gospodina Tomanovića da je prekjuče popodne njegova kancelarija obavještena da je u vezi sa onim zahtevom koji je on podneo prošle nedelje, dato odobrenje da se iz arhiva da dnevnik Došana. To je njegova kancelarija obavještena prekjuče popodne i prekjuče je on dobio, njegova kancelarija je dobila dnevnik i oni su ga odmah juče poslali i on je odmah uručen, juče vama, a jutros i meni.

SUDIJA ROBINSON: A kada je prvobitno upućen zahtev?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Zahtev je upućen, hitan, prošle nedelje. Ja sam vas o tome ...

SUDIJA ROBINSON: Kog dana prošle nedelje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam vas o tome obavestio onda kad je upućen, jer vi ste tražili da nastojimo da dođemo do dnevnika. A želim da uz to kažem, moji saradnici nisu imali ni jedan jedini list tog dnevnika više od onoga šta smo svima vama dali, što sam ja imao i šta ste svi vi dobili. Ništa. Preksinoć je dobijen ceo ovaj primerak dnevnika u rukopisu, a moći će gospodin Najs da proveri one prekucane stranice da li se slažu sa rukom pisanim stranicama od prvog do poslednjeg slova.

SUDIJA BONOMI: Da li iz toga sledi da su vaši saradnici imali na raspolaganju dnevnik ranije kako bi napravili selekciju, odabir stranica koje ste prezentirali Pretresnom veću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo ono šta ste imali, to su imali i to sam i ja imao. Onaj manji ...

SUDIJA BONOMI: Ja shvatam da je to ono šta ste na kraju imali, ali pretpostavljam da su na početku imali ceo dnevnik kako bi iz njega odabrali stranice i odlučili koje će da kopiraju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nisu imali ceo dnevnik, jer su do tih delova dnevnika došli privatnim kanalima, nisu imali ceo dnevnik, ali evo, sad ga imate ceo.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja vidim koliko je sati. Imam samo dve manje stvari, a vidim da se približavamo kraju glavnog ispitivanja. Verovatno ću da imam nekoliko pitanja za Đošana i trebalo bi možda da prvo postavim ta pitanja, pre nego što počnem sa unakrsnim ispitivanjem, da ne bismo zadržavali generala Đošana do utorka. Mislim da je to redosled koji bismo mogli da postavimo za ispitivanje svedoka. Ja sam, naravno, tu potpuno neutralan, potpuno se prepuštam vama, a druga stvar, dok stojim na nogama, ja to nisam video, ali mi je gospođa Diklić (Diklich) skrenula pažnju, čini mi se da svedok ima čitav niz zabeleški u rukopisu i znam da je Pretresno veće za to zainteresovano. Sad se nalaze levo od monitora i mogu to da vidim. Žao mi je što to nisam pre video. Da sam znao, skrenuo bih vam pažnju na to.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, koliko vam još treba za glavno ispitivanje ovog svedoka? Pretpostavljam ne još mnogo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne još mnogo, ja ću završiti u prvoj sednici sledećeg dana.

SUDIJA ROBINSON: 15 minuta?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne verujem da mogu za 15 minuta, ali za pola sata nadam se da ću moći, jer ovaj svedok ima da kaže i nešto detalja u vezi sa Mejom, mada je, kada je gospodin Kvon tražio da čita delove ratnog dnevnika, on delimično objasnio, pa čak smo imali i kartu Meje na grafoskopu, tako da ćemo tu uštedeti vreme i nećemo imati potrebe da se to detaljnije komentariše.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: General Đošan treba da bude ovde u ponedeljak. Pukovniče, skrenuta nam je pažnja da ste se vi oslanjali ili pozivali na neke zabeleške, rukom pisane. Da li su to vaše zabeleške?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa, gospodine Robinson, još ih nisam koristio, ali nameravam, to su moje zabeleške ...

SUDIJA ROBINSON: Kada ste napravili te zabeleške?

SVEDOK VUKOVIĆ: Par dana u fazi pripreme za ovo svedočenje kad sam dobio konkretna pitanje i kada sam dobio tabulatore i svu ovu dokumentaciju na osnovu koje sam trebao da svedočim.

SUDIJA ROBINSON: Rekli ste da još niste koristili te zabeleške. Ako budete hteli da ih koristite, prvo morate nama da skrenete pažnju na to, molim vas.

SVEDOK VUKOVIĆ: One su dostupne, tu nema ništa posebno, uglavnom su izvučeni datumi i brojke koje, složićete se, ne treba čovek da pamti u nepotrebnoj meri.

SUDIJA ROBINSON: U redu, sada ćemo da završimo sa radom i nastavićemo u ponedeljak u 9.00.

Fond za humanitarno pravo